

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XII nr. 590

vineri 9 decembrie 1960

8 pagini 25 bani

Munca metodică în școală

O narmarea tineretului cu temeinice cunoștințe și deprinderi practice, dezvoltarea la elevi a trăsăturilor de caracter, a convingerilor comuniste cer din partea fiecărui învățător și profesor îmbunătățirea continuă a metodelor de predare și a formelor de activitate cu clasa, ridicarea necontenită a măiestriei pedagogice și a pregătirii sale științifice, pedagogice și metodice.

Firește, aceasta se poate obține, în primul rînd, pe calea studiului individual, a pregătirii cu seriozitate pentru lecții, a studierii celei mai noi literaturi pedagogice și de specialitate, pe calea aprecierii critice și valorificării experienței proprii.

Un rol important în ridicarea nivelului profesional al cadrelor didactice, în perfecționarea metodelor de predare, revine însă și muncii metodice din școală, ca și altor forme de activitate metodică colectivă în afară de școală. Se poate spune chiar că succesele sau insuccesele în pregătirea și educarea elevilor sînt în legătură directă, între altele, și cu felul cum este organizată și se desfășoară munca metodică în școală respectivă. În sprijinul acestei afirmații pot fi citate numeroase exemple pozitive sau negative. De pildă, rezultatele bune dobîndite în pregătirea elevilor de la Școala medie „Matei Basarab” din București sau de la Școala pedagogică din Oradea se datoresc în bună măsură faptului că aici se desfășoară o activitate metodică bogată, bine organizată și cu un conținut corespunzător.

Pe de altă parte, numărul mare de elevi cu note mici de la Școala medie nr. 23 din Capitală se datorește, printre altele, și felului cum se desfășoară munca metodică. Aici deși s-au constituit comisii metodice pe specialități, ele nu au organizat dezbateri pe probleme importante pornind de la realitățile din școală și nu au prilejuit un schimb de experiență mai complet între cadrele cu vechime și cele tinere.

Munca metodică din școală este o activitate complexă și, în funcție de condițiile concrete, îmbracă forme variate. Nici nu se poate imagina o școală în care să nu se desfășoare o muncă metodică, în sprijinul activității de instruire și educare a elevilor. De altfel, această formă de activitate face parte din obligațiile de muncă ale cadrelor didactice. Diferitele forme de activitate metodică sînt în același timp necesare pentru că ele dau posibilitate cadrelor respective să-și consolideze și să-și lărgască fundamentul teoretic al activității lor practice, să compare și să selecționeze cele mai potrivite metode și procedee ale muncii instructiv-educative, să învețe din experiența bună a colegilor și să tragă concluzii teoretice și generalizatoare din activitatea proprie. Activitatea metodică din școală face parte prin urmare dintre acțiunile pentru perfecționarea cadrelor didactice.

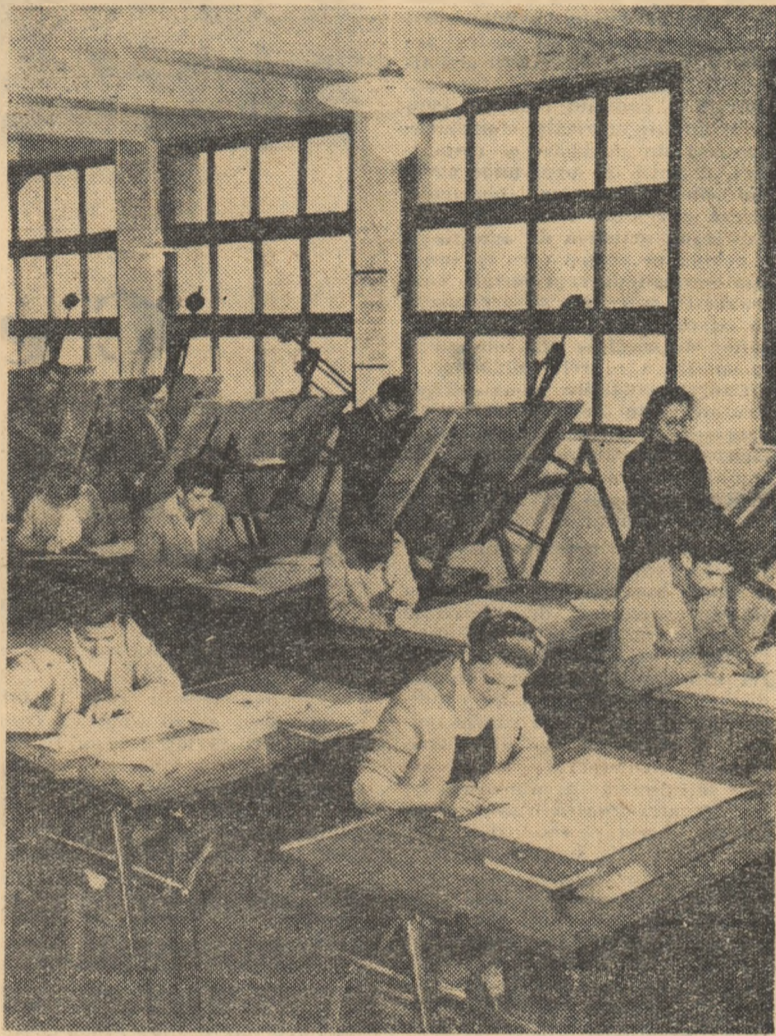
Dintre formele de activitate metodică din școală, cele mai importante sînt ședințele consiliului pedagogic și ale comisiilor metodice pe specialități. În privința fiecăreia dintre aceste forme, în unele școli mai există confuzii, alții în ceea ce privește organizarea și conținutul activității lor. Spre exemplu,

sînt cazuri în care se face abuz de ședințele consiliului pedagogic sau în care astfel de ședințe se organizează foarte rar și fără ca la baza lor să stea un plan al problemelor ce urmează a fi dezbătute, precum și cazuri cînd se consideră că în ședințele consiliului pedagogic trebuie să se discute numai probleme organizatorice, încheierea situației elevilor și analiza muncii. În toate aceste cazuri se ignorează faptul că în consiliul pedagogic, ca formă superioară a activității metodice, trebuie să se dezbată, pe baza activității individuale și colective a cadrelor didactice, principalele probleme ale muncii instructiv-educative din școală, să se generalizeze aspectele pozitive din munca învățătorilor și profesorilor. Pentru aceasta, consiliul pedagogic trebuie să-și desfășoare activitatea după un plan tematic, să tragă concluzii generalizatoare pe baza unei analize teoretice și metodice a diferitelor aspecte ale muncii din școală, să constituie un mijloc de ridicare a pregătirii cadrelor didactice. A lipsi consiliul pedagogic de această latură a activității sale înseamnă a renunța la un instrument important pentru continuarea perfecționării muncii instructiv-educative.

Oricît de bine ar fi organizată activitatea consiliului pedagogic acesta nu poate însă să cuprindă toate laturile muncii metodice și să le aprofundeze. Munca metodică se continuă și capătă un caracter mai concret în cadrul comisiilor metodice pe specialități, care nu trebuie să lipsească din nici o școală cu mai multe cadre didactice. Chiar și acele cadre didactice care lucrează în școli mici, cu 1-2 posturi, nu pot să rămînă în afara comisiilor metodice, ele putînd să-și desfășoare activitatea în cadrul comisiilor metodice de pe lângă școli apropiate mai mari.

Numărul comisiilor metodice dintr-o școală variază desigur în funcție de numărul cadrelor didactice, neputînd însă să lipsească comisia metodică a învățătorilor, organizată pe clase sau grupe de clase, comisii metodice ale profesorilor pe specialități, dacă sînt cel puțin 3 profesori de aceeași specialitate, sau pe specialități înrudite, comisia metodică pentru învățămîntul politehnic și instruirea în producție și comisia metodică a dirigîților. Mai important decît aceasta poate fi considerat însă felul în care este organizată activitatea în cadrul comisiilor metodice și conținutul acestei activități. Comisiile metodice cu o activitate bine organizată se găsesc, de exemplu, la Școala medie nr. 4 din Ploești, la Școala de 7 ani nr. 39 din București și altele. În general, planurile lor trimestriale de muncă sînt elaborate pe baza planurilor generale anuale ale școlilor respective și cuprind acțiuni concrete ce se desfășoară în cadrul fiecărei comisii.

Formele principale de activitate ale comisiilor metodice le constituie referatele, comunicările și discuțiile în legătură cu o serie de probleme ce se ridică în munca instructiv-educativă, cum ar fi: predarea unor capitole mai dificile din programă, metodică anumitor lecții și metodele folosite în diferite etape, ale lecției, pregătirea și efectuarea lucrărilor de laborator și a lucrărilor practice, confecționarea mate-

Elevii Școlii tehnice a Grupului școlar profesional „Steagul Roșu” din Orașul Stalin au condiții optime de învățatură. Iată-i în sala de desen tehnic, modern utilată.

O excursie bogată în învățăminte

Pentru a realiza o cît mai strînsă legătură cu practica și pentru a le face cunoscute elevilor mărețele înfăptuiri ale regimului de democrație populară, cadrele didactice de la Școala tehnică financiară din Iași au organizat de curînd o excursie documentară în orașul Roman. Cu această ocazie profesorii și elevii au vizitat fabrica de țevi și fabrica de zahăr „Ilie Pintilie” din localitate.

Tehnicienii celor două întreprinderi le-au dat lămuriri elevilor asupra structurii organizatorice a acestora și asupra fluxului tehnologic, făcînd și o serie de demonstrații. Astfel, excursia s-a transformat pentru elevi într-o adevărată lecție, deosebit de bogată în învățăminte.

Întorși la școală, elevii au întocmit referate privind cele aflate în întreprinderile vizitate. Aceste referate, expuse în cadrul orelor de la disciplina de specialitate „Organizarea și planificarea întreprinderilor”, au contribuit la aprofundarea și sistematizarea cunoștințelor dobîndite de elevi cu prilejul excursiei.

Pe frontul învățaturii

Degajat, mînuind cu mișcări precise și rapide manetele strungului, ațîntînd privirile atente și sigure la gura cușitului care mușcă fin din coaja metalului panglica de span strălucitor, tînrul muncitor se află prins într-o luptă îndirjită și entuziastă. E un luptător angajat în grandioasa bătălie a construcției socialiste, care se desfășoară pe tot cuprîntul patriei noastre. Pe peretele de lingă mașina lui se află prins un grafic cu cîteva zeci de linii încrucișate, peste care urcă în diagonală o săgeată. Este oglinda victoriilor sale, cercetată cu dorința adîncă de a vedea dunga înclinată ridicîndu-se cît mai sus pe cîmpul acela de pătrățele minuscule.

Intr-o țesătură fină, complicată, succesele acestei bătălii pasionante se leagă de reușita unei alte lupte, purtată într-un loc unde tinerii muncitori schimbă șublerul, strungul și micrometrul cu creta, cu condeiul, cu maculatorul și manualul.

Un calcul care se cere rezolvat printr-o ecuație pentru a descifra o schiță, ideea unei inovații sau a unei metode de raționalizare care nu poate lua viață fără cunoașterea unei complicate probleme de fizică și de trigonometrie, înțelegerea în profunzime a ideilor și a frumuseții unui roman despre care s-a discutat la clubul fabricii, sau a unei piese

și cer tînrului muncitor să învețe. Și în ochii săi învățatura are aceeași uriașă însemnătate ca și nobila datorie de a depăși în permanență sarcinile planului de producție. Ofensiva dîră de pe frontul producției și-a găsit o soră bună în ofensiva de pe frontul învățaturii.

Că este într-adevăr așa o dovedesc numeroase fapte.

Iată unul. Cursurile Școlii medii serale „Grigore Preoteasa” din Capitală încep la orele 6 după amiază. Mulți tineri muncitori-elevi sosesc însă la școală cu o oră înainte. Cinci săli de clasă (cît de frumoase sînt aceste săli în care totul e nou, luminos, curat!) le stau la dispoziție. În șoaptă sau cu voce tare, tinerii care numai cu puțin timp înainte și-au dezbărcat salopetele, repetă legi și noțiuni de mecanică, versuri de Mihail Eminescu, formula ecuațiilor de gradul al II-lea, lanțurile muntoase din Uniunea Sovietică sau răscoala de la Bobilna. Printre ei se află întotdeauna profesori. O nedumerire — o întrebare. La tablă, în jurul profesorului se string 7-8 tineri. Creta alunecă moale pe cîmpul negru și prin semnele care apar în urma ei se limpezește nelămurirea, se dă răspunsul la întrebare.

Un alt fapt. Simbăta nu este zi de școală. Elevii claselor a XI-a învață însă și în această zi. Peste cîteva luni îi așteaptă examenul de maturitate — bilanțul final al anilor de școală. Sînt hotărîți ca

fie dintre cele mai strălucite. Este o hotărîre care cere muncă. O muncă încordată. Și elevii școlii serale știu să muncească.

Încă un fapt. La începutul anului frecvența nu era chiar atît de bună. Unii elevi întirziau de la ore. Alții lipseau din cauza programării defectuoase a schimburilor. În școală a avut loc o scurtă adunare în care s-a analizat situația frecvenței. S-au cercetat cauzele, s-au luat măsuri. Astăzi procentajul frecvenței depășește 90 la sută. Este sigur că nu se va opri aici.

Și alte numeroase fapte. La o oră de dirigîntie s-au purtat discuții aprinse în jurul unui referat cu tema „Cum învățăm”. La uzina „Grigore Preoteasa” inginerii îi ajută pe tinerii muncitori-elevi din secțiile lor să-și facă lecțiile. Cîteva cataloage răsfoite la întîmplare dau informații semnificative. În numeroase rubrici se găsesc acele note care fac mîndria unei școli. Opt, nouă, zece. Opt, nouă, zece, în dreptul numelui Ion Tănăsescu, controlor de calitate la uzinele „Steaua Roșie”, al lui Victor Fomin, ajustor mecanic la „Tîndra gardă”, al lui Dinu Gheorghe, lăcătuș la uzinele „Mao Tze-dun” și al încă multor tineri muncitori-elevi.

Tinerii muncitori-elevi se află în plină ofensivă pe frontul învățaturii.

Din activitatea organizațiilor sindicale

Dezvoltăm acțiunile culturale la sate

O dată cu perioada de iarnă, pentru activitatea culturală pe care o desfășoară intelectualii satului se pun sarcini mai complexe. Seară de seară țărani muncitori se adună la căminul cultural, la biblioteca satească sau la casele de citit dornici să se cultive. Spre deosebire de perioadele campaniilor agricole, acum activitatea instituțiilor culturale din comună devine mult mai dezvoltată, alături în formă cit și în conținut.

Comitetul sindicatului comunal din Lehtiu și-a pus — printre celelalte preocupări — sprijinirea membrilor de sindicat în activitatea profesională, grija față de condițiile lor de viață și muncă — încă de la începutul lunii octombrie, problema sprijinului pe care îl poate aduce la buna organizare a muncii culturale pe întreaga perioadă de iarnă. S-a stabilit, în prealabil, ca fiecare membru de sindicat să participe cel puțin într-o formă de activitate organizată pe lângă căminul cultural. S-a cerut apoi părerea membrilor de sindicat în ședința de grupă sindicală asupra principalelor probleme legate de dezvoltarea activității culturale — pe baza sarcinilor izvorite din documentele Congresului al III-lea al P.M.R. În urma acestor consultații comitetul sindicatului a putut face propuneri prețioase la alcătuirea planului de activitate al căminului cultural.

Obiectivul principal cuprins în acest plan de activitate, la îndeplinirea căruia a fost mobilizat fiecare membru de sindicat, se referă la sarcinile puse de Congresul al III-lea al partidului în domeniul transformării socialiste a agriculturii. În comuna noastră colectivizarea agriculturii fiind înfăptuită, ne-am propus ca prin activitatea culturală să contribuim la consolidarea gospodăriei agricole colective, la creșterea producției agricole. În acest scop s-au organizat mai multe cercări agrozootehnice care cuprind un număr mare de țărani muncitori. La aceste cercări lecțiile sunt preluate de ingineri și de profesori de științe naturale. Sindicatul se îngrijește ca lecțiile să se desfășoare cât mai bine, ajutând

la extinderea experienței bune în predare.

Dar contribuția sindicatului comunal în buna organizare și dezvoltare a activității culturale în perioada de iarnă nu se rezumă la propaganda agrozootehnică. O mare atenție se dă în comuna noastră informării oamenilor muncii asupra evenimentelor internaționale, popularizării realizărilor regimului nostru democratic-popular, activității artistice. Săptămânal sunt prevăzute activități la căminul cultural, cum ar fi audiții muzicale, simpozioane, seri de întrebări și răspunsuri, discuții în jurul unor cărți, conferințe și chiar spectacole. Avem o echipă de dansuri, cor, o brigadă artistică de agitație și o echipă de teatru care își înnoiesc permanent repertoriul. Toate aceste activități se organizează cu contribuția activă a membrilor de sindicat din comună și în special a cadrelor didactice.

Cadrele didactice conduc și instruesc toate formațiile artistice, pregătesc și țin conferințe, popularizează și răspund cartea în comună. Seară de seară învățătorii și profesorii sunt nelipsiți la căminul cultural.

În planul de măsuri pentru activitatea culturală din această perioadă am prevăzut extinderea tuturor formelor de activitate existente, astfel ca să fie atras la aceste activități întregul tineret din comună. Pentru aceasta dispunem cu adevărat de condiții foarte bune — un cămin cultural modern, cu sală de festivități și cinematograful, cu săli de șah, săli de lectură, bibliotecă, televizor etc. Pentru valorificarea tuturor acestor condiții se cere însă contribuția sporită a tuturor intelectualilor comunei, organizarea unor activități cât mai utile și atractive în același timp. Comitetul sindicatului comunal se străduiește să mobilizeze și să ajute pe fiecare membru de sindicat în sporirea contribuției la dezvoltarea activității culturale în comuna noastră.

Prof. N. Lungu

președintele Comitetului sindical-tului comunal Lehtiu-sat

Omul—în centrul preocupărilor

Comitetul sindicatului învățământ din raionul N. Bălcescu acordă cea mai mare atenție condițiilor de muncă și de viață ale membrilor săi.

În acest scop, sindicatul dovedește grija pentru evitarea supraîncărcării cu sarcini a unora dintre membrii săi, în vederea unei repartizări echitabile a sarcinilor extrașcolare. El asigură totodată condiții pentru ca timpul liber al membrilor de sindicat să poată fi petrecut în mod plăcut și instructiv. Numai de la începutul anului școlar și până în prezent au fost organizate pentru cadrele didactice din raion câteva spectacole, seri muzicale și artistice, recenzii etc.

O preocupare de actualitate a comitetului sindicatului a fost aceea de a sprijini pe membrii de sindicat în rezolvarea unor probleme de aprovizionare. În acest scop s-a luat legătura cu magazinele special destinate vânzării unor mărfuri în rate cadrelor didactice, reușindu-se să se lărgească sor-

timentele mărfurilor respective. Casa de ajutor reciproc a acordat membrilor ei însemnate sume de bani, cu care aceștia și-au făcut aprovizionări pentru iarnă, și-au cumpărat mobilă, televizoare etc.

Planul de măsuri în legătură cu condițiile de muncă și viață ale cadrelor didactice întocmit de comitetul sindicatului prevede pentru viitor organizarea mai multor excursii în întreprinderile industriale importante din Capitală și a unor excursii turistice în țară și străinătate. În vacanțele de iarnă și de primăvară se vor organiza tabere de schi și turistice în regiunile de munte.

De curind a avut loc o acțiune care a dovedit încă o dată prețuirea pe care sindicatul o acordă slujitorilor școlii. Este vorba de sărbătorirea pensionării unor învățători și profesori din raion.

La festivitatea organizată în acest scop au participat, pe lângă cei sărbătoriți, și membrii lor de familie. Președintele comitetului sindicatu-

lui învățământ din raion și șeful secției de învățământ a sfatului popular raional au subliniat aportul adus de sărbătorii la bună mers al învățământului din raion. Dintre cadrele didactice pensionate a luat cuvântul învățătorul D. Sava, care a amintit condițiile grele de viață și de muncă pe care le aveau cadrele didactice în regimul burghez-moșieresc și a subliniat cât de mult a făcut regimul democrat-popular pentru oamenii școlii.

Pionierii au oferit sărbătorii buchețe de flori, iar sindicatul le-a dăruit diferite cadouri. În cinstea lor a urmat apoi un concert.

Preocupându-se neîncetat de rezolvarea problemelor legate de condițiile de muncă și viață ale membrilor de sindicat, comitetul sindicatului învățământ din raionul Nicolae Bălcescu se achită de una dintre cele mai importante sarcini trasate de Congresul al IV-lea al Sindicatelor.

Elevii din comuna Cornu, raionul Cimpina, participă cu elan la înfrumusețarea noii lor școli.

Centenar

Școala medie nr. 1 din Botoșani sărbătorește peste câteva zile împlinirea unui secol de existență.

Ca și în celelalte școli care și-au sărbătorit centenarul, și aici profesorii și elevii au legat pregătirile pentru sărbătorirea acestui eveniment de activitatea care se desfășoară în școală în vederea traducerii în viață a sarcinilor trasate învățământului de Congresul al III-lea al P.M.R.

Colectivul pedagogic al școlii, ca și elevii ei au ținut ca anul în care școala lor pășeste în cel de al doilea secol de existență să înregistreze cele mai bune rezultate din întreaga această perioadă. Realizările dobândite la sfârșitul anului școlar trecut dovedesc că ei au știut să muncească astfel încât să obțină rezultatele dorite. Într-adevăr, anul școlar încheiat în iunie 1960 a înregistrat cel mai ridicat procent de promovabilitate din istoria de o sută de ani a școlii — și aceasta în condițiile unei exigențe sporite. Acum cadrele didactice, sprijinite îndeaproape de organizațiile U.T.M. și de pionierii, luptă pentru înlăturarea mediocrității la învățătură. Rezultatele sînt și în această direcție meritorii: de la începutul anului și pînă în prezent la numeroase clase și obiecte procentul elevilor care au obținut note bune și foarte bune s-a ridicat mult.

În cinstea sărbătorii centenarului, colectivul de profesori și elevii au inițiat și numeroase acțiuni social-culturale. Astfel, clădirea școlii a fost renovată și înfrumusețată, mobilierul înnoit, iar materialul didactic mult îmbogățit. S-au alcătuit albume cu aspecte ale activităților ce se desfășoară în școală, s-au organizat întreceri culturale și sportive, s-a pregătit un program artistic, s-au desfășurat numeroase activități patriotice.

O mare atenție a fost acordată cercetării trecutului școlii, cunoașterii de către elevi a condițiilor grele în care au învățat înaintașii lor, valorificării tradițiilor progresiste statornicite în decursul existenței școlii. În acest scop au fost cercetate materialele de arhivă, fondul documentar al bibliotecii, măturile scrise rămase de la foștii elevi și profesori. Cele mai interesante piese au îmbogățit muzeul școlar și expoziția organizată în cinstea centenarului.

Liceul din Botoșani a luat ființă acum un veac în condiții foarte grele, funcționând în primul an cu o singură clasă. Zestrea lui de început se reducea la patru bănci de brad, o masă, un scaun de ulm și o tablă. Viața școlii în timpul regimului burghez-moșieresc, ca și a tuturor școlilor din țara noastră în acel timp, a vădit lipsa de preocupare pentru învățământ a guvernanților. Porțile ei erau deschise cu precădere tineretului din rîndurile burghezii și moșierimii. Numai cu mare greutate au putut pătrunde aici, în cursul celor peste

8 decenii de activitate în condițiile stăpînirii burghez-moșieresci, un număr de fii ai oamenilor muncii din care s-au format apoi cadre didactice și alți intelectuali de valoare.

Școala se mîndrește astăzi că printre elevii săi au fost mulți participanți la începutul mișcării socialiste. Pătrunderea ideilor socialiste în rîndurile elevilor a tulburat amarnic autoritățile locale și centrale burghez-moșieresti. După puternica manifestație de la 1 Mai 1892, organizată de clubul muncitoresc local, la liceul de băieți au început anchete în urma cărora 8 dintre elevii socialiști au fost îndepărtați pentru totdeauna din școlile statului. Printre cei eliminați atunci s-a numărat și Barbu Lăzăreanu, eminent elev al fostului liceu. De asemenea, elev al școlii a fost și Ion Păun Pincio, care și-a închinat scurta lui viață mișcării muncitorești, creației literare puse în slujba celor mulți.

În ciuda măsurilor luate, agitația socialistă din școală nu a putut fi înăbușită. Un număr tot mai mare de elevi ai școlii au participat la lupta împotriva asupririlor sociale. Ei au demascat deseori, alături de celelalte racle ale nedreptei dominații burghez-moșieresti, faptul că școala era inaccesibilă fiilor oamenilor muncii, sistemul înapoiat de organizare a în-

vățămîntului, concepțiile idealiste, neștiințifice care-i slăbeau la bază.

Numai în anii puterii populare, datorită cuceririlor revoluționare dobîndite de clasa muncitoare, sub conducerea partidului, Școala medie nr. 1 din Botoșani — ca și întregul nostru învățămînt — a putut deveni un focar de cultură adevărată pentru copiii maselor largi de oameni ai muncii. Învățămîntul a fost așezat pe baze științifice, a primit o nouă organizare.

Școala are astăzi peste 1.000 de elevi la cursurile de zi și alte câteva sute la cursurile serale și fără frecvență. Este încadrată cu un numeros corp de profesori și dispune de un bogat material didactic, de laboratoare, de săli de gimnastică, bibliotecă. În ultimii ani pentru a se înlățui o cit mai strînsă legătură între teorie și practică, s-au organizat în școală ateliere de mecanică, lăcătușărie, țîmpărie înzestrate cu utilajul necesar. Elevii școlii sînt educați în spiritul dragostei fierbinți pentru patrie, cresc ca oameni adevărați, devotați poporului, clasei muncitoare, partidului.

Plini de entuziasm, profesorii și elevii pășesc în cel de al doilea secol de existență a școlii cu hotărîrea de a fi la înălțimea mărețelor idealuri ale epocii socialismului.

Munca metodică în școală

(Urmare din pag. 1)

riului didactic, planificarea materiei și recapitularea ei, organizarea și efectuarea excursiilor etc. Pentru pregătirea comunicărilor și discuțiilor prevăzute în planurile lor de muncă, comisiile metodice au la îndemînă o serie de mijloace: participarea la lecții și organizarea de inter-sistențe, organizarea de lecții deschise, participarea la ore de dirigenție, la cercurile de elevi și la alte activități în afară de clasă, la acțiunile inițiate de organizația tineret, la ședințele și lectoratele cu părinții etc.

În ceea ce privește stabilirea activităților și temelor din planurile comisiilor metodice se remarcă încă în unele școli o insuficientă concordanță cu etapele anului școlar, precum și lipsa de legătură directă cu viața și activitatea concretă a școlii. Or, sarcina comisiilor metodice este aceea de a realiza schimbul de experiență între cadrele didactice, de a cerceta cauzele anumitor situații nemulțumitoare în predarea disciplinei respective și de a găsi căile cele mai potrivite pentru îndreptarea lor, de a contribui la ridicarea necontenită a nivelului metodic și de specialitate al cadrelor didactice.

Nu este lipsit de interes ca, pe lângă dezbaterile problemelor ce se ridică în fiecare etapă a anului

școlar, comisiile metodice să abordeze și unele probleme de perspectivă, orientându-se o parte din activitatea lor spre cercetarea pedagogică în domeniul specialității respective. Rezultatele cercetărilor vor putea fi apoi concretizate în lucrări care să fie prezentate în cercurile pedagogice, la lecturile pedagogice ș.a. Puține comisiile metodice au însă o asemenea preocupare.

Un rol însemnat în generalizarea experienței dobîndite în activitatea comisiilor metodice revine cabinetului metodic al școlii format din responsabilii comisiilor metodice acolo unde numărul acestora este mai mare de 4-5, precum și conducerea lui de către directorul sau directorul adjunct al școlii. Mai sînt însă cazuri unde cabinetul metodic este slab organizat sau unde conducerea întregii activități metodice este împărțită și lăsată pe seama unor cadre didactice care nu cunosc în ansamblu sarcinile și situația din școală.

O muncă metodică bine organizată și cu un conținut cit mai legat de realitățile școlii este un instrument eficient pentru continuarea ridicării a măiestriei pedagogice a cadrelor didactice și de aceea trebuie să se bucure de toată atenția din partea tuturor învățătorilor și profesorilor și a conducătorilor școlilor.

Valorificarea condițiilor locale

Pe baza experienței acumulate în anul școlar trecut, în care pentru prima oară una dintre clasele școlii noastre — clasa a IX-a „B” — a efectuat o zi pe săptămână practica în producție la întreprinderea „Filimon Sirbu”, în anul acesta am trecut la organizarea practicii în producție a tuturor elevilor din clasele a IX-a și a X-a. Pentru aceasta încă cu mult înainte de începerea noului an școlar am analizat condițiile de practică în întreprinderile locale, căutând să folosim cât mai bine posibilitățile pe care le oferă ele.

De comun acord cu conducerea întreprinderilor am repartizat pe elevii din clasele a IX-a și a X-a la întreprinderea „Filimon Sirbu” — oprindu-ne la meseriile de lăcătușaj, montator, strungar, frezor, rabotor etc. — iar pe elevii din clasa a X-a la întreprinderea „Steagul Roșu”, la tesutul covoarelor orientale.

În raport cu condițiile tehnice existente în fiecare întreprindere am întocmit, împreună cu inginerii desemnați de întreprinderi, programele de tehnologie a meseriei și de lucrări practice. Ținând seama că la întreprinderea „Filimon Sirbu” fac practică și elevii de la Școala profesională mecano-navală, am concluzionat strins cu conducerea acestei școli și cu conducerea întreprinderii pentru întocmirea judicioasă a orarului de muncă în secțiile stabilite.

Continuu, pe parcursul primelor luni de practică, ne-am străduit să îmbunătățim modul de organizare și metodele de desfășurare a practicii astfel încât să folosim la maximum posibilitățile existente. De exemplu, dacă la începutul anului școlar lecțiile de tehnologie a tesutului mecanic se desfășurau la școală, acum, cu sprijinul întreprinderii „Steagul Roșu”, s-a amenajat chiar în incinta fabricii o sală unde există tot materialul didactic cerut de predarea acestor lecții. Zina de lucru în întreprindere a elevilor începe o dată cu ziua de lucru a muncitorilor, orele de tehnologie desfășurându-se înaintea practicii. Imediat după aceea, în secții, noile cunoștințe acumulate sunt completate și adăugate prin practica de producție. Respectând și cerințele producției, printr-o strinsă legătură cu conducerea întreprinderii am reușit să asigurăm practica prin rotație a elevilor în toate sectoarele principale de muncă. Aceasta contribuie la lărgirea orizontului lor tehnic și le îmbogățește cunoștințele economice privind producția industrială.

Tot pe baza studierii condițiilor specifice de muncă ale întreprinderii și a valorificării deplină a avantajelor pe care le prezintă aceasta am izbutit să organizăm în bune condiții și practica la atelierele navale „Filimon Sirbu”. Aici orele de tehnologie a meseriei nu se pot desfășura în incinta întreprinderii, din lipsă de spațiu. În atelierul mecanicului-șef se efectuează însă în fața elevilor, ori de câte ori este nevoie, diferite demonstrații practice. Lecțiile propriu-zise de tehnologie a meseriei se desfășoară în atelierul de mașini-unelte amenajat de cele două școli medii din localitate, în care există un strung, un polizor, o mașină de găurit radială, o presă etc. În aceeași zi, după orele de tehnologie au loc demonstrațiile practice în atelierul mecanicului-șef și observațiile la locul de producție unde au fost repartizați elevii.

Bunăoară, în legătură cu tema „Cunoașterea instrumentelor de măsură și control” li s-a explicat elevilor, la orele de tehnologie, care sînt aceste instrumente, le-au fost descrise, li s-a prezentat modul de folosire a lor, li s-a vorbit despre precizia de manevrare etc. Apoi, în atelier, muncitorii-instructori, la indicația profesorului-maistru, au cerut elevilor să facă măsurătorile curente la piesele ce se executau. La

tema „Strungul paralel”, pe lângă lecțiile de tehnologie cu demonstrații practice asupra părților componente ale strungului, au fost efectuate în atelierul mecanicului-șef demontări și montări ale organelor principale ale unui strung paralel. Această operație a fost efectuată de toți elevii, pe grupe. Sub îndrumarea atentă a muncitorilor-instructori, elevii au efectuat apoi exerciții de manevrare a strungului.

Pentru a se respecta planul calendaristic al lecțiilor și pentru ca elevii să-și formeze deprinderile într-o succesiune logică, în mod gradat, temele lecțiilor sînt anunțate muncitorilor-instructori înaintea fiecărei zile de practică, pentru ca aceștia să insiste la practica din ziua respectivă în special asupra anumitor operații și lucrări prevăzute de programă. În cazul cînd există strunguri libere, elevii sînt repartizați să lucreze singuri la aceste strunguri, sub îndrumarea atentă a fruntașilor din producție.

Complexitatea lucrărilor ce se execută la atelierele „Filimon Sirbu” permite parcurgerea în bune condiții a tuturor temelor cuprinse în programa de lucrări practice. De exemplu, organizarea procesului de producție în secția ajustaj pe echipe compuse din 3-10 muncitori, care efectuează lucrări de calificare diferită — pornind de la categoria a III-a și ajungînd la categoria a VII-a — face posibil ca instruirea elevilor în producție să se desfășoare respectîndu-se întocmai programa școlară. Elevii fiind repartizați câte doi la o echipă, efectuează, sub directă îndrumare a șefului de echipă, operațiile de categoriile a III-a și a IV-a cerute de programa școlară. Practica în atelierele de ajustaj ale întreprinderii creează în același timp posibilitatea cunoașterii de către elevi a operațiilor privind prelucrarea pieselor cu scule și mașini-unelte, demontarea și montarea pe ansamble și subsansamble etc.

Rezervele existente în întreprinderi pentru îmbunătățirea continuă a practicii în producție a elevilor sînt departe de a se fi epuizat. Colaborarea strînsă a școlii cu conducerea întreprinderilor, sprijinul continuu și neprecupețit pe care-l primim din partea organizațiilor de partid din întreprinderi ne permit să valorificăm din ce în ce mai deplin aceste resurse în folosul unei temeinice pregătiri a elevilor pentru viață, pentru munca în producție.

Prof. Constantin Baron
director adjuncț al Școlii medii nr. 1 din Giurgiu

Pionieri din comuna Ghimpați, raionul Răcari, ajutînd colecționiștii din Gospodăria agricolă colectivă „Răscoala din 1907” la recoltare.

Aproape de viața gospodăriei colective

Pentru ca elevii școlii noastre să-și însușească cunoștințele agricole în legătură cât mai strînsă cu viața gospodăriei agricole colective, profesorul care predă această disciplină nu se mulțumește numai cu practica desfășurată de elevi, ci apropie și lecțiile teoretice de munca colectivă.

Astfel, el îi pune adesea pe elevi în situația de a judeca unele probleme din punctul de vedere al unui brigadier, al unui șef de echipă, al unui mecanizator sau chiar al unui președinte de gospodărie colectivă. În loc de a pune elevilor întrebări ca: Ce reguli agrotehnice se aplică la cultura sfeclii de zahăr? Ce cantitate de granosan folosim la 100 de kilograme sămînță de grîu? Care sînt lucrările de bază din agricultură? etc., el formulează asemenea probleme: Presupun că ești brigadier la o tarla de 100 ha. pe care gospodăria colectivă trebuie s-o însămînțeze cu grîu. Ce cantitate de sămînță îți trebuie și cît granosan vei folosi pentru tratarea ei? sau: „Dacă ai fi tehnician agricol într-o gospodărie agricolă colectivă cum ai explica necesitatea parazăpezilor?” Astfel de întrebări sînt mai atractive, mai mobilizatoare, mai interesante.

Ne străduim să îmbunătățim în același timp organizarea practicii agricole. În acest scop am obținut ca lotul experimental școlar, să fie situat chiar în tarlaua gospodăriei agricole colective. Ca urmare elevii au avut posibilitatea să efectueze mecanic o arătură de toamnă, vor putea instala parazăpezi, la primăvară vor mărungi solul cu discul și după aceea vor trece la cultivarea lotului după un plan special de cultură. Unele culturi de pe lot, cum sînt cele de grîu și porumb, vor fi semănate în așa fel încît grîul să poată fi secerat cu combina o dată cu cel al gospodăriei, iar porumbul să fie săpat cu prășitoarea mecanică. În același timp elevii vor efectua și celelalte îngrijiri recomandate de agrotehnica înaintată — polenizarea artificială, plivitul, copilitul etc.

În felul acesta căutăm să trimitem în rîndul elevilor dragostea de a munci cu tot elanul lor și neresc pentru propășirea gospodăriei noastre colective, formîndu-le în același timp priceperile cerute de aplicarea agrotehnicii înaintate.

Gh. Nedelcu
directorul Școlii de 7 ani din comuna Plopești, raionul Popești

Îmbogățesc utilajul atelierelor

La Școala medie nr. 1 din Carei atelierul de lăcătușărie și cel electrotehnic vor fi modernizați, astfel încît să răspundă mai bine cerințelor instruirii practice a elevilor. Atenția cea mai mare este acordată înzestrării atelierelor cu utilajul necesar a cărui valoare depășește 100.000 lei.

Atelierul electrotehnic a și fost înzestrat cu o bună parte din scule

lele necesare. Pentru atelierul de lăcătușărie, unde fac practică aproape 250 de elevi, se prevede procurarea de bancuri noi, precum și procurarea unui strung modern.

La acțiunea de îmbogățire a utilajelor un deosebit sprijin îl dau întreprinderile din localitate și părinții elevilor, care s-au convins de marea importanță a instruirii practice.

Instruirea în producție în dezbaterile diriginților

Acum cîteva zile, la Școala medie nr. 2 din Craiova — școală medie de cultură generală cu instruire în producție — a avut loc o consfătuire a diriginților pe tema „Probleme educative puse de instruirea practică în producție”. Această consfătuire a apărut ca o necesitate în urma dezbaterii, în cadrul consiliului pedagogic, a temei „Munca productivă, element nou în procesul instructiv-educativ” — și a fost organizată de comisia diriginților, în colaborare cu comitetul sindical de secție și cu sprijinul organizației de bază din școală.

Scopul consfătuirii a fost realizarea unui schimb de experiență între diriginți în ceea ce privește felul cum au folosit pînă acum în munca educativă din clasă influența practicii în producție, ce probleme s-au pus în mod special, cum au fost rezolvate, ce metode s-au folosit, rezultatele obținute și ce sarcini revin diriginților pe viitor.

Referatul prezentat la consfătuire de profesorul-maistru Emil Cocora a reliefat rolul muncii productive ca element de bază în dezvoltarea multilaterală a elevilor, oprindu-se mai ales asupra laturii teoretice a problemei. Discuțiile care au urmat, au adus exemple concrete din ex-

periența diriginților, care au contribuit la lămurirea diferitelor probleme ridicate în referat.

Atît referentul cît și mulți dintre participanții la dezbateri au acordat o mare atenție influenței mediului muncitoresc asupra elevilor. Vorbînd pe această temă, tovarășul C. Duță a arătat că mediul muncitoresc în care elevii fac practica a ajutat la creșterea punctualității lor, la respectarea disciplinei în muncă, la dezvoltarea spiritului colectiv, de ajutor reciproc și la rezolvarea multor probleme de organizare a muncii. Contactul direct cu muncitorii a contribuit la creșterea spiritului de răspundere al elevilor. Aceasta s-a oglindit în seriozitatea cu care se achită ei de sarcinile ce le revin în procesul de producție la care participă. Frumoase exemple s-au dat în ceea ce privește ajutorul reciproc dintre elevi în executarea sarcinilor de producție, dar mai ales ajutorul pe care-l primesc elevii de la muncitorii. De asemenea, elevii muncesc cu drag alături de muncitorii din echipa în care sînt încadrați pentru realizarea sarcinilor de plan. Mulți dintre muncitori sînt de altfel elevi ai școlii serale și nu de puține ori se în-

cing discuții asupra cunoștințelor învățate la clasă, asupra felului cum se oglindesc ele în practică.

Munca în întreprinderi are și alte influențe pozitive. Ordinea și curătenia care domnesc în întreprinderile vizitate au fost introduse și în sălile atelierelor din școală și s-au răsfrînt puternic și asupra felului cum este întreținută curătenia clasei. „Ceea ce izbește în mod deosebit însă, a spus dirigintele clasei a VIII-a „E”, este corectitudinea relațiilor dintre elevi și elevi”. La aceasta a contribuit în largă măsură relațiile cu adevărat tovarășești stabilite în întreprinderi între tineri și tineretele muncitoare, în cadrul secțiilor și echipelor mixte. Aceleași relații au fost create și între elevi și elevi în cadrul grupelor din atelier. Pentru aceasta însă, a subliniat dirigintele, trebuie să le atragem atenția copiilor asupra acestui lucru, să le dăm îndrumările necesare, să prevenim unele situații ce i-ar putea influența negativ. Etica vieții de toate zilele, de care vorbea Makarenko, s-a subliniat în consfătuirea diriginților, se poate realiza în primul rînd în cadrul procesului muncii.

Profesorul Dricu Marian, diriginte la clasa a IX-a „D”, a adus exemple concrete pentru a ilustra influența puternică exercitată de munca productivă asupra dezvoltării interesului pentru învățatură al elevilor, în ceea ce privește însușirea cunoștințelor de fizică și matematică. Astfel, elevul Simionescu D. rămîne deseori în fabrică, după cele 4 ore de muncă, pentru a-și lămurii unele probleme de electricitate. Tot așa procedează mulți alți elevi.

Discuțiile purtate în continuare au scos în evidență și alte aspecte pozitive ale influenței muncii productive asupra procesului educativ. Astfel, lucrările practice contribuie la dezvoltarea spiritului creator al elevilor. Elevul Donețiu Nicolae, atunci cînd învăța sistemul de frînare la autocamioane, a demonstrat că pentru siguranță s-ar putea face și un sistem de frînare dublă. Schițele prezentate de el în acest scop presupun multă inventivitate. Asemenea exemple, ca și multe altele, duc la creșterea încrederii elevilor în forțele lor creatoare, le dau sentimentul de bucurie că participă la realizarea planului de producție al întreprinderii.

Dirigintele clasei a IX-a „A” a vorbit pe larg despre influența pozitivă ce o exercită munca productivă

vă asupra dezvoltării voinței elevilor. Elevii ca Bora Vasile și Vijulan Florea erau delăsători, nu duceau la bun sfîrșit sarcinile lor școlare și cele din cadrul muncii în întreprindere. Îndrumați cu grijă de profesorul-maistru, de diriginte și ajutați de muncitori, ei au înțeles mai întîi că mecanica auto este o muncă ce presupune cunoștințe de fizică, matematică (calcul) și chimie și numai o activitate stăruitoare poate duce la însușirea temeinică a acestor cunoștințe și a meseriei respective. Astăzi ei își duc la bun sfîrșit toate sarcinile lor școlare precum și pe cele din cadrul muncii în întreprindere.

În consfătuirea diriginților s-a vorbit apoi despre influența muncii productive asupra formării unei atitudini juste față de muncă și față de bunul obștesc.

În concluziile consfătuirii s-a recomandat diriginților să meargă mai des în ateliere și mai ales în întreprinderi în timpul practicii, subliniindu-se importanța ce o prezintă instruirea în producție pentru cunoașterea individuală a elevilor: apăsătoare, interes, înclinații, voință, gradul dezvoltării capacității de a munci și trăi în colectiv.

Prof. Ion Dumitrescu

Lecții de geografie a Africii

Lecțiile de geografie a Africii predate în școlile de cultură generală au la bază programa editată în vara anului 1959. În momentul de față, această programă a fost depășită în unele privințe, întrucât în ultimul timp s-au produs în Africa profunde transformări politice.

Pînă în vara anului 1959, cînd a apărut programa, se eliberaseră zece state africane, cu o suprafață de 8.789.000 km² și o populație de 66.750.000 locuitori. Asistăm deci la începutul destrămării sistemului colonial în Africa. De atunci, geografia politică a Africii a înregistrat noi schimbări mari și rapide. În a doua jumătate a anului 1959 și în cursul anului 1960 și-au dobîndit independența alte 17 state africane, cu o suprafață de 12.200.000 km² (mai mult decît suprafața întregii Europe) și cu o populație de 83 milioane locuitori. Colonialiștii le-a rămas în stăpînire în momentul de față mai puțin de o treime din teritoriul Africii. Este vorba acum de prăbușirea sistemului colonial al imperialismului. Propunerea făcută de tovarășul N. S. Hrușciov la actuala sesiune a Adunării Generale a O.N.U. cu privire la lichidarea colonialismului, propunere susținută de numeroase state, a dat un nou impuls luptei popoarelor care mai îndură jugul robiei coloniale.

Desigur, profesorul de geografie nu mai poate preda acum lecțiile despre Africa, la clasele a V-a și a IX-a. Intocmai așa cum prevede programa din vara anului 1959. De aceea este necesar să se țină seama cu rigurozitate de indicațiile conținute în nota explicativă la această programă, în care se spune: „Profesorii trebuie să fie la curent cu schimbările social-politice și economice din diferite țări de pe glob... Geografia trebuie să țină pas cu vremea... Profesorii trebuie neapărat să-și actualizeze cunoștințele, să urmărească zilnic ziarul, să consulte

reviste științifice și literare, precum și lucrările noi apărute în domeniul geografiei”.

La clasa a V-a, după ce în șase ore se face prezentarea fizico-geografică a Africii, se trece la studiul geografiei politice a acestui continent, pentru care programa prevede patru ore. O lecție este rezervată Republicii Arabe Unite. A doua, țărilor din nordul Africii, dintre care cred că trebuie insistat asupra Algeriei și Marocului. În lecția a treia, despre țările Africii Occidentale, socotesc că este necesar să ne oprim mai mult asupra Republicii Mali, Guineei și Ghanei, iar în lecția a patra să studiem — în același timp cu Sudanul — și Etiopia. În felul acesta elevii vor putea să cunoască îndeaproape acele țări care au legături mai strînse cu țările lagărului socialist, acele țări din continentul african care se află în fruntea luptei pe drumul consolidării independenței lor naționale.

În același timp nu se poate să nu li se vorbească elevilor și despre lupta poporului congolez împotriva încercărilor imperialiștilor și uneltelor lor de a reinstaura orinduielile coloniale. Întrucît numărul orelor prevăzute în programă nu permite organizarea unei lecții separate cu privire la Republica Congo, vom putea vorbi elevilor despre aceasta în cadrul celor șase ore rezervate prezentării fizico-geografice a Africii.

În clasa a IX-a, în programă sînt prevăzute pentru studiul Africii două ore. În aceste două ore s-ar putea face întîi o prezentare în ansamblu a hărții Africii, cu toate detaliile ei, insistîndu-se apoi asupra Republicii

Mali, Guineei, Ghanei și Republicii Arabe Unite.

Pentru buna însușire de către elevi a cunoștințelor despre Africa considerăm că trebuie acordată o atenție deosebită folosirii materialului didactic și materialului documentar. În primul rînd este nevoie de o hartă politică actualizată a Africii. O astfel de hartă a apărut în presă. Pe baza ei, în cadrul cercului de geografie s-ar putea executa, sub conducerea profesorului, o hartă care să poată fi utilizată în clasă la lecțiile de geografie a Africii.

În același timp, în clasa a IX-a pot și trebuie să fie folosite diagrame comparative din care să reiasă, de exemplu, cît la sută din teritoriul Africii a devenit independent și cît se mai află sub jugul colonial, în ce proporție s-a eliberat populația continentului etc.

Date interesante cu privire la țările Africii putem găsi într-o serie de reviste și în presa zilnică. Astfel, în vederea lecțiilor putem consulta revistele „Timpuri noi”, „Probleme internaționale”, „Orizonturi” și altele. De asemenea, din revistele „Flacăra”, „Ogoniok” etc. se pot decupa anumite fotografii din care să se alcătuiască albume privind diferite aspecte de pe continentul african.

Un bogat material ajutător l-ar putea constitui și lecturile geografice, care, pe lângă descrieri colorate ale peisajului african, ale aspectelor din viața și lupta popoarelor Africii, conțin și date statistice ce oglindesc în ansamblu viața economică a țărilor acestui continent.

Folosind un astfel de material documentar bogat vom putea să aplicăm în mod creator programa, să ținem pas, în predarea lecțiilor, cu evenimentele ce se succed cu repeziune pe acest continent.

C. Papacostea-Pajură

O problemă mai dificilă de aritmetică. Învățătoarea Eged Margit de la Școala de 7 ani din Miercurea Ciuc, regiunea Autonomă Maghiară, dă îndrumări elevilor pentru rezolvarea ei.

Lecturile istorice în clasa a III-a

Studiul istoriei patriei prezintă o importanță deosebită pentru educarea comunistă a tinerei generații. De aceea în țara noastră se acordă multă atenție predării cunoștințelor de istorie a patriei chiar din primele clase ale învățămîntului elementar. Pentru ca predarea lor să fie cît mai apropiată de nivelul de înțelegere al elevilor, începînd cu acest an școlar lecturile istorice pentru clasa a III-a nu mai formează un capitol separat în manualul de limbă maternă, ci sînt înglobate între celelalte lecturi, predîndu-se în cadrul orelor de citire.

Lecturile istorice predate elevilor din clasa a III-a au în vedere, în primul rînd, realizarea unor importante sarcini educative. Ele urmăresc să trezească interesul copiilor pentru cunoașterea trecutului și prezentului patriei noastre, să le dezvolte sentimentul de dragoste față de patrie, să le formeze trăsăturile comuniste de caracter. Totodată, lecturile istorice au și un scop instructiv, pregătîndu-i pe copii pentru lecțiile de istorie a patriei a căror predare începe în mod sistematic în clasa a IV-a.

În funcție de rolul pe care-l îndeplinesc lecturile istorice în clasa a III-a trebuie alese și procedeele de predare a acestora.

Metoda citirii explicative folosită de unii învățători nu satisface în toate cazurile scopul educativ și nici chiar pe cel instructiv. Citirea explicativă se poate folosi cel mult la predarea primelor lecturi istorice, care au un caracter descriptiv și din care copiii iau cunoștință despre viața strămoșilor noștri din trecutul îndepărtat. În cazul celorlalte lecturi însă, care prezintă diferite fapte istorice și au un caracter narativ, folosirea metodei citirii explicative nu face decît să scadă valoarea instructivă și educativă a predării.

Se știe că, pentru a-și atinge scopul, predarea lecturilor istorice trebuie să aibă în primul rînd un puternic efect emoțional. De aceea este indicat să se folosească metoda povestirii faptelor istorice de către învățător. Povestirea caldă, atrăgătoare, cu imagini vii, a faptelor purtate de poporul nostru în trecut pentru eliberarea socială și națională, înfățișarea crîncenei exploatare îndurate de țărani și muncitori, ca și înfățișarea chipurilor de eroi luptători ai poporului muncitor va stîrni interesul copiilor pentru cunoașterea istoriei patriei, le va dezvolta sentimentul de dragoste pentru poporul muncitor și sentimentul de ură împotriva dușmanilor lui.

În povestire învățătorul poate să explice, la nivelul de înțelegere al copiilor de 9 ani, cuvinte necunoscute de ei ca iobag, nobil, bir, fabricant, capitalist etc. De cunoașterea conținutului acestor noțiuni depinde apoi înțelegerea faptelor istorice: răscoale, revoluții, războaie, greve. Totodată, povestirea învățătorului îi ajută pe copii să urmărească mai ușor înlănțuirea faptelor istorice și să înțeleagă cauzele care le determină.

Este bine ca în povestirea faptelor istorice învățătorul să prezinte prin contrast pe asupriți și asupritori, viața muncitorilor și țăranilor în trecut și astăzi. Prezentarea noțiunilor și evenimentelor prin contrast ușurează perceperea acestora, îi ajută pe elevii din clasele mici să înțeleagă mai ușor mărețele lucruri ale clasei muncitoare, libertatea și viața nouă din patria noastră. În felul acesta va crește și mai mult dragostea copiilor față de patria socialistă și față de Partidul Muncitoresc Român, care ne conduce mereu spre noi victorii.

Folosirea metodei povestirii în predarea lecțiilor cu conținut istoric nu înseamnă renunțarea la lectura bucăților respective, întrucît scopul lecturilor istorice este și acela de a contribui la dezvoltarea deprinderilor de citire ale elevilor. De aceea, după povestirea faptelor istorice de către învățător se poate trece la citirea în clasă de către elevi a lecturilor istorice, pentru a căror înțelegere mai deplină terenul a fost pregătit prin povestire.

În redarea conținutului lecturilor istorice se va pune accentul pe povestirea lor de către elevi, care au posibilitatea să îmbine cele auzite din povestirea învățătorului cu cele citite, fără să li se pretindă memorarea diferitelor date și denumiri geografice cuprinse adeseori în lecturile din manual. În clasa a III-a nu este indicat nici să se ceară asemenea lucrări ca întocmirea unor rezumate scrise a lecturilor sau scrierea ideilor principale.

Îmbinînd povestirea cu citirea, învățătorii au datoria să pună toată mîiestria lor pedagogică în predarea lecturilor istorice, care sînt un mijloc important de educare a copiilor în spiritul dragostei pentru patrie, pentru orînduirea noastră nouă, făurită prin lupta dîrză a clasei muncitoare condusă de partid, al prieteniei și solidarității cu muncitorii din lumea întreagă, al dragostei pentru pace — bunul cel mai de preț al omenirii.

Oltea Delarăscruți

Predarea timpurilor și a modurilor

Textele literare pe baza cărora se fac analizele gramaticale în școală cuprind (cum nici nu-i posibil altfel în operele reprezentative ale literaturii noastre) un mare număr de moduri și numeroase variante a căror interpretare și analiză nu sînt indicate în mod clar în gramaticile existente. Este adevărat că profesorul „alege” textul pentru analiză, dar aceasta nu înseamnă că el trebuie să evite anumite fapte de limbă (cele mai multe — și mai frumoase — de limbă populară) la care însuși textul îl obligă. Din păcate, mai sînt cadre didactice care ocolesc textele valoroase din punctul de vedere al realizării artistice din pricină că sînt „grele” de analizat gramatical, sau le trunchiază, „aranjîndu-le”, ca să le „reuească” lecția. Acest mod de a proceda este cu totul greșit. Într-adevăr, dacă analiza conținutului este modul de a ajunge la cunoașterea formei, la analiza stilistică și gramaticală a stilului și a limbii operei literare, analiza gramaticală și stilistică ajută, la rîndul lor, la cunoașterea și înțelegerea conținutului.

În legătură cu aceasta considerăm utilă precizarea unor forme verbale care apar și în limba vorbită, dar și în cea scrisă. Toate cele care vor urma aparțin conjugării perifrastice — sînt, așadar, compuse — și au sensuri duble: modale și temporale. Iată aceste forme:

1. Forma modal-temporală alcătuită din imperfectul lui a fi plus gerunziul: **erai zîcînd**, **a fi spunînd** etc., exprimînd nesiguranța, incertitudinea. O asemenea formă verbală este echivalentă cu un imperfect obișnuit precedat de **cică** (= zice că): **cică mergeau**, **cică spunea** etc. În condiții similare, dar pentru perfect, pentru acțiuni trecute, apare condiționalul perfect: **cică l-ar fi luat**, **zice că l-am fi lovit** noi etc.

2. Forma de perfect romînesc compusă din perfectul compus al lui a fi plus gerunziul (așa-zisul oblic perfect): **a fost luînd**, **a fost bătînd** etc. Înregistrăm astfel de forme și în limba veche, dar și în limba literară modernă. Toate aceste forme constituie predicate

verbale, iar pentru a-i face pe elevi să înțeleagă structura lor este bine să apelăm în predare la echivalente (aici, la perfectul compus literar).

3. Forma de prezumtiv (potențial) prezent și perfect construită cu viitorul (I) al lui a fi plus gerunziul (pentru prezent) sau participiul (pentru perfect): **(v)or fi lucrînd**, **s-a fi găsînd**, **(v)or fi trăînd**, **s-o fi văzînd**, **(v)or fi lucrînd**, **te va fi cerțat** etc. Nuanța modală este cea a presupunerii, a bănuielii. Echivalența, și aici, se face fie cu indicativul prezent: **bănuiesc**, **(cred, presupun) că lucrează**, **că se găsește**, **că trăiesc**, **că se văd**, fie cu perfectul compus: **că am lucrînd**, **că te-a cerțat** etc. (cf. la Creangă în „Povestea lui Harap Alb”: „Acum ori c-a fi trăînd calul, ori că n-a fi trăînd, aceasta mă privește pe mine”).

4. Forma de conjunctiv, din conjunctivul prezent al auxiliarului a fi (ca formă invariabilă) plus gerunziul: **să fi scriînd** el (așa de bine)? Și aici echivalența temporală se face cu conjunctivul prezent literar: **să scrie** el (așa de bine)?

5. O formă în care condiționalul prezent al lui a fi se combină cu gerunziul, dînd naștere unei forme modale speciale de oblic prezent: **ar fi zîcînd**, **n-ar fi respectînd**, **n-ai fi învățînd** etc. (ex: Profesorul zice că n-ai fi învățînd întotdeauna lecțiile). Temporal, **ar fi zîcînd** este echivalent cu prezentul indicativului: **zice**, **nu respectă**, **nu învețe** etc. Modal, se aseamănă cu forma perifrastică **era zîcînd**.

6. În sfîrșit, o altă formă pe care o menționăm este alcătuită din infinitivul verbului auxiliar a fi plus gerunziul: **a fi știînd**, **a fi spunînd** etc. Cum asemenea forme sînt construite numai din verbe la moduri nepersonale (infinitiv + gerunziu), reiese că ele nu pot avea valoare predicativă dacă sînt luate singure. De aceea li se alătură un verb predicativ de tipul lui **a semăna** sau **a părea**, formînd sintagma predicativă astfel: **seamăna a fi știînd**, **pare a fi spunînd** etc. Echivalența temporală la care trebuie să se apeleze în predare, pentru înțelegerea sensului construcției, este cea cu indicativul pre-

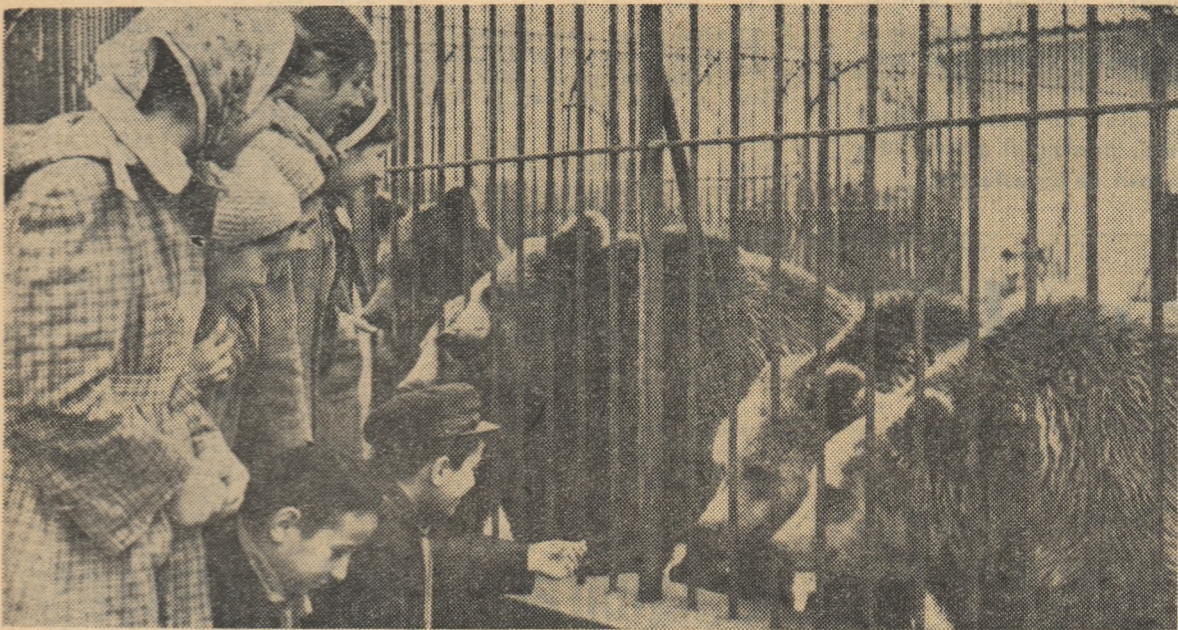
zent: **pare că știe**, **pare că spune**. În acest caz, cum e și firesc, nuanța de nesiguranță dispăre (indicativul fiind modul realității). Se poate zice cu același sens: **pare a ști**, **pare a spune**, formule legate strict de infinitiv.

Din cele spuse pînă aici observăm că în predare s-ar arăta prea puțin dacă s-ar menționa numai cum se formează predicatul sau formele modal-temporale compuse. Sînt necesare și echivalențele, pentru a se sublinia raporturile dintre formele întîlnite într-un paralelism. De exemplu, între formele de viitor va învăța și va fi învățînd, nuanțele modale sînt diferite, după cum elevii vîr înțelege mai ușor și valoarea activă și pasivă a participiului în construcțiile de perfect analizate de noi mai sus. Astfel, o sintagmă predicativă ca **ne-am fost jubit** (Eminescu) este un mai mult ca perfect compus sau perfect anterior la diateza activă (= **ne iubisem** = **ne iubiserăm**), dar un perfect compus la diateza pasivă: **am fost iubit** (de către cineva — complement de agent și subiect logic).

În aceste împrejurări se lămuresc și problemele de sintaxă: predicatul verbal simplu față de predicatul verbal compus în a cărui sintagmă e cuprins un auxiliar (sau semiauxiliar) de mod sau de aspect. Astfel, o construcție de tipul: imperfectul lui a fi plus subjonctivul dă naștere unei idei modale ireale — **era să plec** (= **n-am mai plecat**). Și la Creangă apar formule de acestea — „căci cuprins de ameteală, nu mai știam unde mă găsesc și cit pe ce erai să mă prăpădești” (în „Harap Alb”) sau, într-un alt exemplu: „Nunță n-a mai făcut, căci cu cine era s-o facă?” (în „Povestea porcului”) — unde nuanța modală a semiauxiliarului a fi este mai mult decît evidentă. În egală măsură se delimitează și se precizează sintagma predicativă și calificarea, fără dubiu, în predicat verbal sau nominal.

Gh. Poalelungi

lector univ.
Facultatea de filologie
a Universității „C. I. Parhon”

De curind, elevii Școlii nr. 116 din București au făcut o excursie deosebit de interesantă la Grădina zoologică de la Băneasa

DISCUȚII

„Ședințe comune cu părinți și elevi?”

Discuția în jurul acestei probleme — inițiată de „Gazeta învățământului” — este deosebit de folositoare pentru stabilirea celor mai adecvate forme de legătură a școlii cu familia. Până acum, părțile participante la discuții sunt împărțite: prof. Elvira Tănăsescu consideră că ședințele comune cu părinți și elevi sunt inadecvate, iar prof. Ioan Chițu consideră că asemenea acțiuni pot fi considerate printre „metodele prețioase de muncă”. Voi căuta să expun câteva observații așa cum au rezultat din activitatea practică desfășurată în cadrul unei școli de 7 ani.

Școala noastră organizează trei feluri de ședințe cu părinții. Unele ședințe sunt menite să-i orienteze pe părinți asupra muncii pe care trebuie să o desfășoare copiii lor, iar elevilor să le arate îndatoririle pe care le au. La aceste ședințe participă laolaltă părinții și elevii claselor V—VII. Tematica lor cuprinde: regimul de muncă al elevilor, formarea deprinderilor de comportare civilizată, necesitatea legăturii dintre școală și gospodăria colectivă ș.a. După cum se poate vedea, este vorba de probleme cu caracter general și nu de referiri concrete la situația la învățatură sau comportarea elevilor. După terminarea ședinței, părinții se interesează la dirigintele clasei respective de situația la învățatură și de comportarea copilului lor, primind îndrumările necesare.

Alte ședințe sunt organizate numai cu părinții. În cadrul lor li se arată acestora cum pot să-i ajute pe elevi în pregătirea temelor, cum să le formeze deprinderi de muncă, cum să le educe voința ș.a. Unele din aceste ședințe se țin cu toți părinții elevilor din clasele I—VII, altele numai cu părinții elevilor dintr-o singură clasă, în funcție de natura subiectului discutat. După discuțiile generale în legătură cu problema tratată, învățătorii, diriginții și profesorii stau de vorbă cu fiecare părinte în parte

despre situația la învățatură și comportarea copiilor lor.

În sfârșit, al treilea fel de ședințe se organizează ca urmare a faptului că ne-am pus și noi întrebarea: „Este bine ca părinții să cunoască gradul de pregătire al copiilor lor?” Am considerat că este bine și, de aceea, am organizat concursuri de genul „Cine știe, câștigă” pe teme de literatură, istorie, geografie, cunoștințe agricole, științe naturale etc., la care i-am invitat și pe părinți. În felul acesta părinții au putut vedea direct care este pregătirea copiilor lor.

În ceea ce privește ședințele comune cu părinții și elevii pentru analiza muncii considerăm că ele nu sunt indicate. Mi se pare nejustă afirmația profesorului Ioan Chițu că efectele pe care le au aceste ședințe sunt provocate „nu de ședințe în sine, ci de slaba pregătire profesională, de lipsa de simț pedagogic a celor care le inițiază”. Problema pare să fie mult mai complexă. Părinții au mentalități diferite și păreri diferite despre copiii lor, păreri care nu sunt întotdeauna în concordanță cu aprecierile școlii. Combaterea în public a acestor păreri are uneori efecte contrarii celor așteptate. Unii părinți dau vina pe școală pentru insuccesul la învățatură al elevilor, alții aprobă formal afirmațiile profesorilor. Și într-un caz și în altul analiza nu-și atinge scopul.

Ședințele comune cu părinți și elevi în care se analizează situația la învățatură mai au și o altă latură negativă. Am observat că majoritatea părinților nu se interesează numai de situația copiilor lor, ci și de situația altor elevi. Ba unii — rude, cunoșcuți etc. — manifestă un interes exagerat pentru cunoașterea situației altor elevi. O bună parte din părinți manifestă tendința de a compara pe copilul lor nu cu el însuși, cu rezultatele obținute de el înainte, ci cu alți elevi. Nu rareori aceste comparații duc la discuții între părinți, la certuri între familii, care nu sînt de loc de dorit.

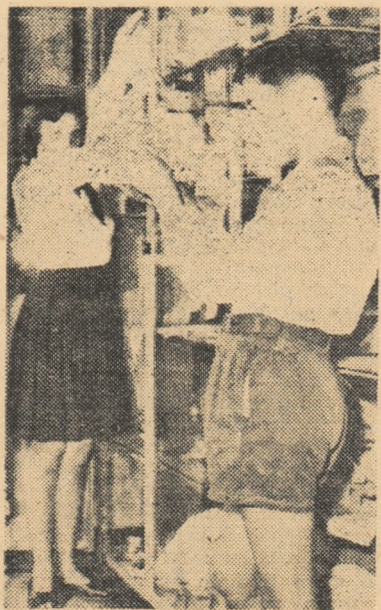
Cauzele situației la învățatură sînt complexe și uneori destul de greu de precizat. De aceea considerăm că nu este bine să se facă comparație între elevi în ceea ce privește situația la învățatură, pentru că în acest caz cel ce o face trebuie să fie convins că forțele elevilor sînt egale. Dacă, de pildă, puterea de fixare și reproducere a doi elevi nu este egală, cum poate fi făcută comparația? Or, prezentarea situației la învățatură în fața tuturor părinților duce în mod inevitabil la comparații între elevi, ceea ce considerăm că nu este indicat să se facă. Dacă un elev cu anumite particularități individuale, care-și însușește mai greu cunoștințele, ar fi comparat cu un elev care-și însușește mai ușor cunoștințele, desigur că va fi pus în mod continuu într-o situație de inferioritate față de colectiv, ceea ce poate avea urmări negative.

Din aceste motive împărtășesc părerea prof. Elvira Tănăsescu, că ședințele de analiză cu părinți și elevi nu sînt indicate. Fie rește că pregătirea și tactul pedagogic au o valoare deosebită în activitatea cu părinții. Dar consider că aceste calități nu pot rezolva toate dificultățile pe care le ridică asemenea ședințe.

Problemele ridicate de tov. prof. Chițu sînt interesante, dar se pune întrebarea: rezultatul bun obținut se datorește ședinței, sau măsurilor luate după ședință? Și dacă asemenea ședințe s-au dovedit eficiente de ce să nu se țină decît o dată pe an? Iată întrebări pe care discuția, desigur, le va lămuri.

Inv. Gh. Sireteanu

comuna Sipote, raionul Hirleau

Expoziția de lucrări practice ale elevilor de la Școala elementară nr. 6 din Galați.

In Vileag

in ora de diriginție

Ora de diriginție la una din clasele a XI-a de la Școala medie „Aurel Vlaicu” din București.

Dirigintele intră de cum s-a sunat, cu o atitudine solemnă, ca a unui dirijor de orchestră. Pe fața-i impenetrabilă nu se oglindesc nici o emoție. După ce primește salutul elevilor le face semn cu mîna să se așeze, apoi își ocupă grav locul la catedră.

Programul orei fusese stabilit dinainte, cu precizie de ceasornic: se știa cine va prezenta referate, cine va citi poezii, în ce ordine.

Fără a rosti vreun nume și fără a se ridica de la catedră, dirigintele desemnă cu mîna pe primul elev care trebuia să-și expună referatul. Încadrindu-se în timpul sta-

bilit, acesta se achită conștiincios de sarcină. Apoi, disciplinat, își relua locul. Cu același gest imperativ dirigintele indică un alt elev, să prezinte al doilea referat pe aceeași temă. Referatul al doilea se termină, la fel ca și primul, în termenul stabilit. Urmare al treilea referat, al patrulea și, în sfârșit, al cincilea. Cinci referate!

O dată terminată prima parte a orei, dirigintele indică — tot prin gesturi — trecerea la partea a doua. Un elev citi o poezie, altul o a doua poezie.

Ora se apropia de sfârșit. În încheiere, cu un gest simbolic de dirijor, dirigintele îi invită pe elevi să cinte.

Așa s-a terminat ora de diriginție la clasa a XI-a. Fără o vorbă din partea dirigintelui.

fără o observație, o apreciere sau o indicație, fără un comentariu. Fără discuții din partea elevilor. Elevii au privit tot timpul tăcut în ochii dirigintelui așteptînd să le spună ceva măcar la sfîrșit. Nimic. Parcă ar fi fost oprit de medic să vorbească.

★
Cred că am greșit atunci cînd am numit această oră „oră de diriginție”. Nu a fost nici pe departe așa ceva. Orele de diriginție presupun discuții cu caracter educativ, uneori pe baza unui referat (în orice caz nu pe baza a cinci referate), altele fără referat, dar conduse întotdeauna de diriginte, pentru ca să ducă la dezvoltarea sentimentelor, la formarea convingerilor.

C. O.

O mare „pasiune”

În tramvaiul ce duce spre stațion, între supporterii echipei bucureștene de fotbal se aprinde o mare discuție. Într-o copilărie înghesuială, se fac pronosticuri asupra rezultatelor meciurilor ce se dispută. În mijlocul acestui vălmășag, un copil dolofan, aprins la față, se luptă din răsputeri pentru a nu fi strivit de trupurile masive ce apasă asupra lui. Dar nu-i pasă, căci este vorba de un gen de sport pentru care are o mare pasiune. Alături de tatăl său, pasionat și el pînă în madaua oaselor pentru fotbal, ia parte însufleșit la discuție.

Participarea la evenimentele sportive este un lucru obișnuit în activitatea băiatului. Nu lipsește nici la întîlnirile de box, scrimă sau lupte, pe care le frecventează cu aceeași pasiune ca și meciurile de fotbal. La școală, în recreații nimeni altul nu se afirmă cu o mai mare pricepere la alergatul în lungul și la lupta curții, la jocurile cu mingea, la luptele greco-romane sau la box, pozind ca cocoșii din „Duelul” lui Topirceanu.

Tatăl discută cu aprindere evenimentele sportive cu fiul său atît de „competent”. Argumentele băiatului sînt savurate de părinte cu încintare. Vezi bine, el gîndește că urmează, în educarea copilului său, celebrul dicton „mens sana in corpore sano”.

Pasionatul sportiv a atins însă slabe performanțe la învățatură. Să-l urmărim la lecții. Ora de geometrie: se tratează despre sferă. În legătură cu această temă nu știe altceva decît că sfera se poate mișca ușor în toate direcțiile și că, datorită acestei însușiri, se folosește în sport — o sferă este balonul rotund bătut cu patimă la fotbal, o sferă e mingea de volei zvîrlită peste plasă, o sferă este și mica minge de tenis. Unghiurile îl interesează numai atunci cînd desemnează o poziție pentru șuturi la poartă (de pildă, Constantin, dintr-un unghi dificil, a izbutit să introducă mingea în plasă).

Aflînd la o lecție de limba ro-

mână că unul din eroii lui Creangă era fircovnic, se grăbește să întrebă dacă nu cumva era chiar Fircovnicu, cel care juca la „Dinamo”-Bacău și dacă nu se știe ce se aude cu transferul lui la „Dinamo”-București. În ceea ce privește gramatica, are cunoștințe — ce-i drept profunde — numai într-un singur domeniu: al vocabularului sportiv. Ba chiar se dovedește aici un mare inovator de limbă. El nu spune „a aprins o luminare”, ci „a tras o luminare”. Dacă a scăpat neascultat la o lecție pentru care nu învățase nimic, înseamnă că l-a „driblat” pe profesor. Dacă totuși a fost ascultat și a primit un 3 pe merit, înseamnă fie că a fost „prins în ofsaid”, fie că a „luflat în fața porții”.

Sînt în școlile noastre elevi ca cel descris mai sus? Negreșit. Cîțiva în clasa a VII-a „C” a Școlii medii nr. 18 din Capitală, alții în alte școli. Toți sînt excelenți sportivi. Preocupările sportive nu le dau răgaz să mai pună mîna și pe carte. Și nu-i de mirare că în catalog, în dreptul numelui lor, sînt multe note de 3 și de 4 și doar ici-colo, prizărit, cite un 5.

Cum s-a ajuns la această situație? Nu este nici un secret. Părinții — și ei iubitori de sport — sînt încîntați de succesele fiilor lor în acest domeniu și nu se mai interesează de felul cum învăță, cum se pregătesc pentru lecții, de situația lor școlară.

Dar școala, profesorii lor, ce au făcut? Se pare că nici ei nu și-au pus această problemă. Nu-și dau oare seama că aceasta înseamnă nepăsare, că a nu te interesa ce fel de elemente pregătești pentru viață, pentru societate, este a nu-ți face datoria de pedagog?

Oricine știe că activitatea sportivă este utilă pentru fortificarea organismului, că dezvoltă aptitudinile de preț în viața individuală. Dar depășirea limitei, transformarea copilului din elev în „sportiv emerit” este o mare greșală.

M. Teodoru

Răspuns cititorilor

Într-o scrisoare adresată redacției am fost întrebat dacă este indicat ca elevii de serviciu să-i controleze pe colegii lor, să vadă dacă fiecare elev și-a scris temele, dacă și lo-a făcut corect, dacă și-a învățat lecțiile.

Acest mod de a proceda denotă o înțelegere greșită a serviciului pe clasă. În organizarea serviciului trebuie să avem în vedere ce sarcini sînt capabili să îndeplinească copiii. Putem, spre exemplu, să folosim ajutorul lor în men-

ținerea curățeniei, în acțiunile de autodeservire, în păstrarea și îngrijirea materialului didactic și în aducerea acestuia în clasă, în supravegherea ordinei și disciplinei pînă la intrarea învățătorului.

A cere elevilor să verifice calitatea muncii colegilor lor înseamnă a le atribui sarcini care le depășesc competența, posibilitățile. Acest rol revine cu exclusivitate cadrelor didactice, care, prin calificarea lor pedagogică, pot aprecia just pregătirea fiecărui școlar.

HARNICIE

Cadrelor didactice de la Școala de 7 ani din Lipau, raionul Satu Mare, în frunte cu comunistul Virgil Negru, directorul școlii, au reușit să facă din școala lor o unitate fruntașă pe raion. De doi ani nu mai sînt repetenți în școală, iar numărul corigenților scade mereu.

Aceste rezultate se datorează în bună măsură activității susținute pe care o desfășoară cadrele didactice pentru educarea comunistă a elevi-

lor. Roadele acestei activități se reflectă în atitudinea elevilor față de învățatură, în dragostea lor față de muncă, în grija lor față de bunurile școlii, ale poporului.

În școală s-a introdus autodeservirea elevilor. Printre altele, s-a amenajat aici și un stand de cărți cu autodeservire, care este foarte căutat de copii. Standul nu are vinzător. Elevii își iau singuri cărțile și le achită.

Articolul „Acasă și la școală”, publicat nu de mult în ziarul „Știința”, a stîrnit un viu interes în rândurile cadrelor didactice și ale părinților. Ridicînd probleme pe care le pune spre rezolvare viața, relevînd și stigmatizînd atitudinile care dăunează muncii de educație, mentalitățile înapoiate cu privire la rolul școlii și al familiei în educarea copiilor — articolul a găsit un larg ecou printre aceia care poartă răspunderea pregătirii pentru viața a tineretului.

Pe adresa redacției noastre au sosit numeroase scrisori în care învățători și profesori, diriginți, directori de școli și părinți, referindu-se la problemele ridicate de articol, prezintă noi exemple pe care le explică și le argumentează în lumina concluziilor articolului.

Reproducem în pagina de față articolul publicat în „Știința”, precum și citeva din scrisorile ce ne-au sosit pe această temă.

Acasă și la școală

De zece ani, de cînd stau în cartierul acesta de la marginea Capitalei, am ajuns să cunosc pe mai toți copiii. Și pe năpîrstocii de o șchioapă, gata, în drum spre școală, să-și transforme ghiozdanul în pavăză și rigla în sulită, și pe prichindeii mai răsăriți care arborează pentru prima oară cravata de pionier, și pe cei în pragul adolescenței, preocupăți și gravi, de parcă ar avea în fiecare zi lucrare de control.

Îi cunosc și pe mulți din părinții lor. I-am întîlnit la școală, la ședințele cu comitetul de părinți, veniți să se intereseze de notele și purtarea copiilor; pe la lecturate — să se mai pună la punct cu pedagogia. Sint și mulți din ei care nu calcă pe la școală. Sint fel de fel de părinți. Unii care spun cam așa: răspunderea mea începe de aici și sfîrșește acolo — să zicem — la ușa casei mele. Îi cumpăr haine copilului, de mincare îi dau, de cărți pînă-ntr-o optă ne-a luat stutul grija de pe suflet. Ce-am putut face am făcut. Mai departe — treaba școlii!

Alți părinți socotesc că au răspundere pentru educația copilului — dar numai ei! Și-l dădăcesc de dimineață pînă seara, pînă la desființarea totală a celei mai mărunte veleități de afirmare, de independență, de inițiativă proprie. N-au încredere în școală — și pace! Vin ei și pe la școală, dar numai ca să asculte despre „partea pozitivă” a odraslelor lor. La capitoul „lipsuri” — le sare țandăra. Nu concordă părerile profesorilor la milimetru cu aprecierile extraoțioase ale părinților? Cu atît mai rău pentru profesori! Nu sint buni educatori, vezi bine. Buni educatori sint numai părinții.

Greșesc și cei care cred că educația copilului e numai treaba școlii și cei care consideră că e numai treaba familiei. O colaborare multilaterală, profundă, plină de încredere reciprocă între școală și familie este un ajutor direct dat celui mai pasionant, mai delicat și mai dificil dintre procese: formarea personalității unui om, desăvîrșirea lui pentru viață.

Cele mai fertile contacte între profesori și părinți sint cele care au loc în casa elevului, acolo unde își petrece el cea mai mare parte din viață. Mulți părinți datorează colaborării cu școala, vizitei unui diriginți sau a unui director acasă, schimbările petrecute în felul lor de a-și crește, de a se purta cu copiii. Nu se naște nimeni pedagog. Pedagogia se învață. Și mulți diriginți au învățat să-și cunoască mai bine elevii cu ajutorul părinților. La elev acasă, discuții problemele „pe concret”.

Pe strada noastră avem o problemă „Mihăiță”, ca s-o botezăm așa. Mihăiță e un copil de genul „puiul mamei”, cum avem destui prin familiile noastre. Părinții lui nu-l lasă să-și aducă singur nici scaunul la masă. Să-și facă ghețele sau să-și fiarbă un ceai, să se ducă la piine sau după un si-fon? Ar fi o nelegiuire! Domnișorul nu știe decît să fie servit, să comande. Din cauza răsfațului, copilul nu e ajutat să capete deprinderi practice, să se descurce singur și cu pricepere în cele mai elementare treburi ale gospodăriei. Părinții lui cresc un coconăș care, și cînd va fi coșeamite vlăjgan în clasa X-a, îi va porunci mamei sale să-i facă patul. Cine decît școala poate explica părinților cît de importantă e auto-deservirea copilului? Autodeservirea e prima treaptă în educarea pentru muncă, pentru viață. După ce și-a terminat lecțiile, pentru că învățătura este cea mai importantă sarcină a elevului, de ce să nu-ți pui copilul să se servească cît mai mult singur? Și mai tîrziu, cînd se deprinde, să dea ajutor și la treburile gospodărești ale casei: la măturat, la spart lemne, la cumpărături. Se va învăța cu munca, își va crea deprinderi care n-or să-i strice.

Foarte bine că știe să rezolve o ecuație cu mai multe necunoscute. Nu e deloc rău ca un om care rezolvă probleme de algebră superioară să știe și să-și coase un nasture. Evident că tu, părinte, n-ai să cazi nici în cealaltă extremă, de a lăsa toată casa pe seama copilului. Important e ca antrenarea, de zi cu zi, în diferite activități să-i sădească deprinderi practice, să-i dezvolte dragostea pentru muncă.

Ce faci d-ta, tovarășe diriginți, cu sprijinul organizațiilor de pionieri și U.T.M. ale școlii, ce faceți dumneavoastră, tați și mame, ca să ajutați copilul să-și aleagă drumul în viață?

E de mirare că mai găsești încă părinți tributari ai unei mentalități vechi, potrivit căreia lumea se împarte în oameni cu carte și muncitori. Ei socotesc școala medie doar ca o etapă spre învățămîntul superior. Pe astfel de părinți îi auzi ocărîndu-și copiii:

— Dacă nu înveți, la meserie te dau!

Cam așa mai văd unii orientarea profesională a copiilor, potrivit cu aptitudinile și inclinațiile lor!

În fabrici și pe ogoare avem nevoie de oameni cu carte, stăpîni pe tehnică, oameni cu solide cunoștințe profesionale și cu o bogată cultură generală, sensibili la desfășurările muzicii, artei și literaturii. Îi trage inima și mai departe la învățatură? Să poțtească. Nu-i oprește nimeni. Au toate condițiile. La Congresul al III-lea al P.M.R. s-a arătat ecou puternic a avut în rândurile tineretului aprecierea partidului că „drumul cel mai sigur spre învățămîntul superior, spre o calificare profesională înaltă, trece prin școala muncii în uzine, fabrici, mine, în gospodăriile de stat, gospodăriile agricole colective”.

Nu numai deprinderi pentru muncă dobîndește un copil în mediul familial. Cei care servesc ca model în viața copilului sint, în primul rînd, părinții. Exemplul bun sau rău din familie poate avea consecințe de durată. Mulți părinți uită sau neglijează acest lucru elementar.

La o ședință cu părinții, dirigințele întreba pe cei de față ce s-a întîmplat cu eleva Elisabeta. De la o vreme îi tot ningea și-i tot ploua. Nu-i era capul la nimic, dar mi-te la învățatură. I-am făcut o vizită acasă cu dirigințele. Am fost consternați de cele văzute. Tatăl se certa de mama focului cu soția, îi arunca cuvinte grele. Crede cineva că poate crește un copil drept cînd își vede mama ruptă în bătaie sau tatăl abrutizat de băutură? Liniște să învețe copilul nu are, infernul de acasă îl umilește, îi otrăvește sufletul, îl schilodește moralmente. Viața de familie influențează direct dezvoltarea copilului, formarea personalității sale, comportarea lui în viață. Cel mai bun pedagog pentru copil e tot exemplul unei vieți de familie calme, armonioase, bazată pe respect reciproc.

Nu numai relațiile dintre părinți au o influență în bine sau în rău. Și relațiile cu vecinii, cu prietenii, tovarășii de muncă, cu profesorii. Scandalurile cu colozării, ponegrirea și birfeala, atitudinea neconștințioasă față de muncă, toate își lasă amprentele asupra caracterului în formare al unui copil. Sint părinți care fac greșeala de a pune în discuție ori de a comenta în fața copiilor obiectivitatea, cinstea și competența profesorilor. Imensă greșeală! Este surpată autoritatea școlii și e pusă sub semnul întrebării capacitatea profesorilor de a educa și învăța pe alții. Ce încredere va mai avea elevul în ei? Dacă unii profesori greșesc, lucrul acesta se discută cu școala nu cu copiii! Părinții uită de multe ori că numai predicile și

discursurile moralizatoare nu ajută; tot mai convingător este exemplul personal.

Școala se străduiește să formeze tineri de caracter, cinștiți, curajoși, mindri, să le imprime trăsăturile unui om al socialismului. Între influența școlii și cea a familiei e necesar să existe o perfectă unitate; în definitiv sint elemente ale aceluiași front al educației. Altfel ne pomem că profesorii trag copilul într-o parte și unii părinți în cealaltă. Un exemplu: în școală nu se bate. Or fi socotind mulți părinți că bătaia e ruptă din rai, dar efectul e altul decît cel așteptat: copilul știe numai de frică, e mincinos, ipocrit, laș. Alt exemplu: școala cere familiei să asigure copiii condiții să învețe, ca să-și facă lecțiile. Mulți părinți își supraîncarcă copiii cu tot felul de treburi. Toată ziua auzi glasul lor, tînguitor sau imperios:

— Veto, du-te și vezi de ce plînge soră-ta cea mică!

Din cinci în cinci minute copilul lasă cartea din mină. Întrebi pe mamele lor: da' de învățat cînd învață?

— Nici o grijă — te liniștesc ele. Ce cap bun au! Învață în clasă după explicații!

Nu mai după explicații — slabă nădejde. Copiii să li se asigure colțul lor, să nu fie nevoiți să-și tîmă cărțile împreună cu farfuriile, iar de gospodărie să se ocupe numai după ce termină de învățat.

Cea mai elementară formă de colaborare cu școala e să te uiți în carnetul de școlaritate al copilului în fiecare zi. Dacă au trecut mai multe zile fără să-ți arate dumițele, părinte, nu e semn bun. N-a știut nimic la „Căderea imperiului roman” sau „a uitat” acasă caietul de romînă — adică nu și-a scris lecția. Și a luat nota ce i se cuvenea. Un cuvînt de mustrare sau de laudă, cînd e cazul, poate avea efecte mari.

Sint și copiii care nu arată carnetul. Nu fiindcă au note rele — ci fiindcă n-au 10. Pasă-mi-te, excesiv de pretențioși, părinții lor nu vor decît: ori zece ori nimic. Aceasta li-i deviza. Nota șapte le dă un atac de inimă. Și de aici mustrări peste mustrări, care demobilizează copilul și-l fac să nu mai aibă încredere într-insul.

În multe case nu există unitate de vederi între părinți. Mama e prea blajină, tata e prea sever sau pe dos. Copiii exploatează dezacordul și divergențele dintre părinți în favoarea lor. Felicități, pe deasupra, de cei care i-au adus pe lume, fiindcă... deștept!

Multe au de învățat părinții de la diriginți, fie cu ocazia vizitelor la domiciliu, fie în lectoratele pedagogice sau ședințele cu comitetetele de părinți, fie în orele de consultări săptămînale la școală. Și diriginții au de învățat multe de la părinți. Tatăl unui prieten al copilului meu se mira zilele trecute de ce diriginții se duc în vizită numai la domiciliul elevilor cu note rele. Copiii buni la învățatură nu merită să fie cunoscuți și acasă? Poate sint nedisciplinați, insolenți cu cei mai în vîrstă, dezordonați? Poate stau la televizor pînă la 11 noaptea și a doua zi, la școală sint obosiți? Le descoperiți cu acest prilej, tovarăși diriginți, și inclinații de care nu știați. Să zicem, pentru experiențe de chimie. Și le dați o mină de ajutor.

Sint și diriginții înăcristi, din aluatul sufletesc al „domnului V. Sebastian”. Cînd îi vin acasă, îi cunoști după aerele de inspector. În clasă, o dată cu catalogul, își aduc și necazurile personale și curuzurile nelecuite. După părerea generală, mult mai bine se achită de delicata lor sarcină diriginții cu o mare tinerete sufletească, care iubesc copiii și le dau încredere în forțele lor. E penibil să mai vezi și azi cite un diriginți luînd „la ochi” pe un elev sau o elevă, tînindu-i în note slabe în ciuda pro-

greselor, favorizînd pe un copil în detrimentul altora, pe băieți în detrimentul fetelor sau invers. Sau spunînd unui copil: nu ești bun de nimic! Cine poate fi de acord cu asemenea soi de pedagogie?

Există și un mod special de a ține contact cu părinții. Vezi roînd în jurul unor diriginți, în cancelarie sau în clasă aceeași și aceeași părinți. Nici sufletul nu-ți poți trage de ei. Urmează un cadou, o atenție — mă rog, forme noi de colaborare — și profesorul sau profesoara intră în cîmpul magnetic al perseverenței mame. Iar peste 5, 6, 7 ani, președintele comisiei la examenul de maturitate se va mira cum a reușit fiul sau fiica mamei respective să treacă prin toată școala ca o anumită pasăre prin apă.

O opinie publică puternică creată împotriva intervențiilor și favoritismelor ar mai răi unele vizite făcute la școală, așa, de florile mărlului.

Colaborare just înțeleasă

Am citit cu interes articolul publicat nu de mult în ziarul „Știința” sub titlul „Acasă și la școală”. El ridică o problemă care ne preocupă mereu pe noi pedagogii și anume aceea a unei strîmne și juste colaborări între profesori și familie.

Este foarte important ca noțiunea de conlucrare între părinți și pedagogii pentru atingerea scopului educării copiilor să fie just înțeleasă de către fiecare din noi. Spun aceasta deoarece am cunoscut diriginți care nu știau cît și ce să le ceară părinților în sprijinirea muncii școlii. Se întîmplă, de pildă, ca părinții să fie antrenați mult prea mult în viața internă a școlii. Să supra-vegeze ordinea și disciplina pe culoare sau chiar în clase, să vadă dacă elevii nu rămîn în clase în timp ce se face aerisirea și altele de acest fel. Firește, acest „ajutor” — chiar dacă părinții îl dau cu drag — duce la o depreciere a colectivului didactic și implicit la subaprecierea învățătorului sau profesorului care solicită pe alții să-i rezolve sarcinile ce-i revin. Părinții vor privi școala ca incapabilă să-și ducă munca ce i-a fost incredințată și de aici o serie întreață de neajunsuri.

Dar acesta nu este aspectul cel mai grav al felului cum înțeleg unii legătura cu părinții, antrenarea lor în rezolvarea sarcinilor educative. Se întîmplă de pildă, cite o dată, ca atunci cînd un părinte este nemulțumit de notele pe care le ia fiul său la un anumit obiect să i se permită a participa la lecție pentru a se con-

Școala de azi cultivă în tînăra generație pasiunea pentru învățatură, dragostea pentru muncă. Avem nevoie de un om muncitor și cult, cu firea prietenoasă, sinceră și veselă, respirînd sănătate fizică și morală.

Dacă vă iubiți copiii, întrebați-vă în fiecare seară tovarășii tați, tovarășe mame, cînd răsfoiți carnetul de școlaritate: ce mai puteți face pentru a vă lega cît mai mult de școala lui.

Dacă vă iubiți copiii, tovarăși diriginți și dirigințe, întrebați-vă cînd răsfoiți conștința dirigințelii: ce mai puteți face pentru a vă lega și mai mult de familiile elevilor.

Tot ce e mai bun în noi să fie pentru ei.

V. Sebastian

Articol reproduc din „Știința” nr. 4994 din 18 noiembrie 1960.

vinge nemijlocit de lipsa de cunoștințe a copilului. Se pune astfel sub semnul întrebării — cu acordul profesorului și uneori chiar din inițiativa lui — obiectivitatea, cinstea, capacitatea personalului școlii. În plus, asemenea asistențe de cele mai multe ori nu conving pe părinte că elevul a răspuns prost, intrucît acesta poate expune larg o temă, fără ca în conștință să rezolve ceea ce i s-a cerut. Acest lucru îl poate sesiza în primul rînd profesorul. Vor spune unii că sint cazuri în care părintele este el însuși bine pregătit în specialitatea la care copilul prezintă lipsuri și deci ar putea aprecia dacă a știut sau nu. Și în aceste împrejurări obiectivitatea părintelui este discutabilă. Exemple de acest fel se mai pot da. Consider deci că procedul nu este indicat.

Sint multe probleme de educație care se rezolvă în familie, de către familie. Fără sprijinul părinților nici nu se poate concepe o bună educare a copiilor. Articolul din „Știința” arată clar în rezolvarea căror probleme trebuie antrenați părinții, ajutați pe cititori să înțeleagă urmările pe care le au pentru educația copiilor greșelile ce se fac uneori în familie sau în școală. O colaborare strîmă, just înțeleasă între profesori și părinți îi va feri de asemenea greșeli, îi va ajuta să meargă unitar pe drumul cel mai bun al muncii educative.

Prof. Otilia Calancea
București

Părerea unui părinte

Cînd ai copii nu se poate să nu te intereseze problemele de educație. Eu am doi, amîndoi școlari. Discut despre educație acasă cu soția, cu prietenii și cunoscuții care au copii, caut îndrumări în presa de specialitate.

Nu de mult am citit în ziarul „Știința” articolul „Acasă și la școală”, care m-a atras în mod deosebit. Autorul, V. Sebastian, se referea la multe situații care au însemnătate în procesul de educație a copiilor. Articolul privea și pe profesori și pe părinți. Mi-a plăcut. Lipsurile erau spuse pe nume, fără ocol. Cred că a trezit la realitate pe cei ce se gîndesc mai puțin decît ar trebui la datoria lor de părinți.

Am învățat multe din acest articol. Nu mă așteptam totuși ca el să-mi stîrnie în minte atît de mult timp. Mi-l readuc în atenție însă unele discuții, unele fapte de care iau cunoștință. De pildă, zilele acestea am asistat la o ședință cu părinții în școală. S-a discutat, ca de multe ori de altfel, „în general”. S-au formulat cerințe. Nu s-a exemplificat însă nimic pentru ca normele recomandate să fie înțelese și ca urmare respectate de toți. Mă gîndeam cît de necesar ar fi ca diriginții să discute cu noi probleme ca cele la care se referea articolul din „Știința”. Pe noi ne interesează să ascultăm sfatul profesorului dirigințe. El poate lămurii, pe bază de exemple concrete, pînă unde îndrumarea părintelui este bună și necesară și

în ce situații, cînd anume ea este exagerată și devine dădăceală care împiedică inițiativa copilului.

Articolul pune la sfîrșit o chestiune deosebit de importantă pentru profesori, pentru diriginți. Consider că merită să fie subliniată și privită cu atenție. „Există și un mod special de a ține contact cu părinții — spune autorul. Vezi roînd în jurul unor diriginți, în cancelarie sau în clasă aceeași și aceeași părinți. Urmează un cadou, o atenție...” Problema e delicată. Ea se pune pentru puțini diriginți, e drept, dar se pune totuși și aceasta trebuie să ne dea de gîndit. De fapt nu numai să ne dea de gîndit, ci să ne pună în acțiune pentru a opri această tendință. Nu este bine să se meargă pe acest drum. Vinovați sint și părinții și diriginții. Mai vinovați însă cei din urmă. Ei pot înțelege bine în ce direcții periculoase îi împing astfel de relații. Conștința lor profesională să fie trează. Simțul drentății, al datoriei, să nu adoarmă nici o clipă. Toți copiii trebuie să fie egali în fata profesorului, pentru toți aceeași bunăvoință, aceeași exigență, cu toți părinții aceiași relații tovarășești de colaborare. Sint convins că părerea unui părinte în această privință nu va supăra pe nimeni și va întări voința de a smulge acest rău din viața acelor școli în care el a prins rădăcini.

Emil Petraru

Epocile străveche și veche din istoria țării noastre în lumina ultimelor cercetări din Transilvania

Știri

vinul considerabil pe care i-au luat în ultimii zece ani cercetările arheologice din țara noastră pune în fața oamenilor de știință un bogat material documentar. Acest belșug de informații cu totul noi a permis redactarea unor capitole ce constituie până acum pagini albe în istoria României. Săpăturile arheologice, organizate sistematic din punct de vedere științific și susținute substanțial cu fonduri puse la îndemână de către Academia R.P.R., aduc la lumină culturi materiale necunoscute sau puțin cercetate, așezări urbane și rurale, documente epigrafice și altele. Interpretate de specialiști în spiritul materialismului istoric, ele situează în adevărată lumină viața materială și spirituală a diferitelor triburi și popoare care au trăit pe actualul teritoriu al patriei noastre. Concluzii temeinice stabilite pe baza acestor descoperiri își găsesc locul de cinste în paginile primului volum al lucrării **Dia Istoria Transilvaniei**, apărut sub redacția acad. C. Daicoviciu, Ștefan Pascu, V. Cheresteșiu și T. Morariu (Editura Academiei R.P.R., București 1960).

Capitolele al II-lea și al III-lea ale monografiei **Dia Istoria Transilvaniei**, care înfățișează epoca străveche (comuna primitivă) și epoca veche (societatea sclavagistă), sînt scrise de acad. C. Daicoviciu, unul dintre cei mai buni cunoscători ai problemelor legate de aceste îndepărtate vremuri. 12 planșe — ilustrații și hărți bine alese — se referă la o serie de descoperiri recente și importante legate de problemele de sinteză ale celor două capitole amintite. Caracterul lucrării a impus un spațiu tipografic prea modest pentru aceste capitole și l-a constrins pe autor să adopte o prezentare prea sintetică a unui vast și valoros material. Se insistă în mod special asupra acelei părți care, din punct de vedere istoric, prezintă cea mai mare importanță.

Primele resturi de cultură materială ale omului paleolitic, producător de unelte și arme din piatră neolitică — spre deosebire de cele precizate recent la sud de Carpați (valca Dîrjovului, raionul Slatina) — apar în podișul Transilvaniei, într-o fază relativ timpurie. Cercetările de la Ohaba Ponor, Nandru, Cioclovina (regiunea Hunedoara) și descoperirile de la Ionășel (regiunea Oradea) fac dovada existenței omului în paleoliticul mijlociu (aproximativ 100.000-150.000 î.e.n.), trăind în peșteri sau pe terase amenajate, practicînd culesul sau vînatul în condițiile „hoardei”. Sînt indicii arheologici că acești homo primigenius și homo sapiens fossilis au fost precedați în Transilvania de un om de tip și mai vechi. Harta urmelor paleolitice din Transilvania este încă, deocamdată, modestă.

Neoliticul, epocă mai nouă a pietrei prin slefuirea uneltelor, rămîne dintre cele mai bogat documentate în Transilvania și marchează importante transformări pe plan economic și social. Prin continuitatea neîntreruptă a populației străvechi din podișul Transilvaniei se poate explica cum, de la economia de vînatoare și cules, specifică paleoliticului, se trece treptat la forma superioară, marcată prin cultura primitivă a plantelor legată de creșterea vitelor, care vor înlesni cu timpul acumularea rezervelor de hrană. Așezările neolitice din Transilvania se numără cu sutele prin armele ceramice ce au lăsat olăritul cu mina fiind o realizare a acestei epoci. Studiul științific, făcut pe baza interpretării descoperirilor arheologice în lumina materialismului dialectic și istoric, a putut discerne în aceste resturi de cultură organizarea muncii colective a comunității neolitice și forma relațiilor gentilico-matriarhale. Din varietatea și numărul mare al materialelor neolitice transilvane se distinge prin importanța lor, cultura Cnș și cultura ceramicii liniare, marcate ale altor culturi neolitice de mai târziu. Folosirea cuptorului de ars și dezvoltarea tehnicii olăritului au realizat frumoasa ceramică pictată de la Turdaș (regiunea Hunedoara) și Ariușd (Regiunea Autonomă Maghiară). Pe bună dreptate accentuează autorul importanța pe care ne-o oferă ceramica, mai ales cea pictată, în problema stabilirii unor legături ale triburilor din Transilvania cu altele de peste munți.

Epoca bronzului (cea 2000 — 800 î.e.n.) este marcată în Transilvania prin pătrunderea unor triburi de păstori în stadiul organizației sociale a patriarhatului începător. Ele se vor contopi repede cu triburile autohtone sedentare și împreună vor contribui la progresul metalurgiei bronzului. Autorul numește pe noii veniți **prototraci**, triburi desprinse din ramura nordică a indoeuropenilor. Este importantă constatarea ce se face, că acești prototraci reprezintă pe strămoșii triburilor și apoi ai poporului daco-get, răspîndit pe întregul cuprins al țării noastre de azi, dar avînd centrul de greutate în Transilvania.

Importantele descoperiri arheologice de la Uioara, Spălunca, Dișșa (regiunea Cluj), Gusterița (regiunea Sibiu) și altele dovedesc că podișul Transilvaniei devenise un mare centru al producției metalurgice a bronzului pentru unelte, arme și podoabe, exportate și dincolo de munți. Pe plan social-economic, se constată prezența patriarhatului, a primei mari diviziuni sociale a muncii, și apariția proprietății particulare a familiei. Frecvența armelor constituie indiciile unei organizații cu caracter tribal, în frunte cu un șef și o aristocrație ce-și delimitază teritoriile cu forța, duc războaie de pradă și săpă locuri întărite (Otomani, regiunea Oradea). Venirea cimberienilor și a altor triburi, spre sfîrșitul epocii bronzului nu tulbură unitatea culturală a epocii bronzului carpato-dunărean din Transilvania.

Epoca fierului (începutul mileniului I î.e.n.) aduce și ea profunde transformări economico-sociale. Proprietatea comună asupra mijloacelor de producție cedează tot mai mult locul proprietății private și proprietății unor obști gentilice (de rudenie). Plugul și secura de fier ajută dezvoltarea intensivă și extensivă a agriculturii, vitele constituie bogăția principală, iar meșteșugarul produce separat de păstor și agricultor. O dată cu cristalizarea democrației militare se dezvoltă tot mai mult proprietatea privată și robia patriarhală. Frumoasele produse meșteșugărești din metal prețios, împreună cu cele agricole, depășesc nevoile de consum, iau acum caracterul de marfă și fac posibilă apariția negustorului. Moneta locală, dacică, își face apariția în a doua jumătate a secolului al III-lea î.e.n. Toate acestea accentuează puternic diferențierea în clase distincte a societății dacice și duc la întărirea aristocrației din sinul uniunilor de triburi.

Venirea sciților și mai apoi a celților nu însemnează o „catastrofă”, așa cum a susținut vechea noastră istoriografie, ci o îmbogățire a culturii materiale locale, noii veniți dispărînd și ei repede în masa triburilor geto-dacice. Sprijinit pe descoperiri arheologice sigure și pe datele oferite de toponimie, autorul arată că munții Carpați nu au separat și diferențiat triburile geto-dacice, fiindcă se constată că întreaga societate daco-getică de pe teritoriul României de astăzi parcurge, în general, aceeași linie de dezvoltare social-economică și culturală.

În epoca fierului s-a încheiat, de fapt, procesul de formare unitară a populației geto-dacice, s-au constituit puternice uniuni de triburi, cu șefii războinici care se vor opune cu armele lui Darius I, Alexandru Macedon și Lysimach. Societatea dacică se găsea acum în faza democrației militare și în ajunul constituirii statului.

Prin îndelungate săpături arheologice și studii personale, acad. C. Daicoviciu a pus în discuție un bogat material documentar, legat de spinoasa problemă a formării și a caracterului statului dac. În această privință concluziile autorului sînt expuse clar și temeinic: „Statul dac, ca un stat cu caracter sclavagist începător, păstrînd încă numeroase rămășițe ale comunei primitive, ia ființă pe la începutul sec. I î.e.n. cu centrul său... în regiunea Munților Orăștiei”.

Epoca veche (societatea sclavagistă) începe deci cu acest moment și nu se încheie brusc în anul 106 e.n., o dată cu cîmpirea romană. Sclavajul preroman al Daciei se deosebește de cel clasic greco-roman, fiindcă păstrează un caracter patriarhal și pentru că, așa cum arată autorul, „nu se poate vorbi de o generalizare a producției sclavagiste, ci de un început al ei, cu tendințe spre sclavagism”.

Și în cadrul provinciei Dacia romana se constată că teritoriul Transilvaniei apare strîns legat de acela al Olteniei și Munteniei; deci, Carpații nu puteau forma o barieră administrativă, politică și culturală, ci au constituit o axă care prilejuia legături multiple.

În cadrul capitolului al III-lea, rezervat orînduirii sclavagiste din Dacia, atenția autorului este concentrată spre două chestiuni cheie ce stau la temelia rezolvării juste a problemei formării limbii și poporului român: dănuirea populației dacice sub ocupația romană și demonstrarea caracterului intensiv al romanizării provinciei. În legătură cu prima problemă, istoriografia burgheză străină susținea o teză absurdă și antimarxistă, aceea a extirpării totale a populației dacice în timpul războaielor lui Traian. Alături de vechile argumente ce combăteau această teorie se aduc acum argumente noi, arheologice, hotărîtoare în ceea ce privește prezența elementului dac sub stăpînirea romană din Transilvania (Brețcu, Soporul de Cîmpie, Cașolț, Calbor etc.). În privința romanizării Daciei în cursul celor 165 ani de stăpînire romană, părerea autorului rămîne de asemenea afirmativă. Pe lângă vechile argumente des folosite de istoriografia noastră (colonizarea, armata, veteranii, afluxul pentru interesele economice, acțiunea admi-

nistrației etc.), autorul subliniază dovezile mai decisive: necesitatea unei limbi comune de înțelegere (cea latină), continuarea procesului romanizării după părăsirea aureliană, revenirea în secolul IV e.n. a stăpînirii romane asupra sudului Daciei, creșterea numărului refugiaților de la sud de Dunăre, apăsăți de exploatarea sclavagistă romană, în secolele III—VI e.n., continuarea legăturii economice și culturale etc. Romanizarea apare deci ca firească pe teritoriul nord-dunărean, dar ni se atrage atenția că nu este vorba „de o romanizare în sensul etnic al cuvîntului, ci de o romanizare cu caracter lingvistic, cultural-social”.

Interesul deosebit pe care-l prezintă aceste două capitole scrise de acad. C. Daicoviciu, cu privire la epocile străveche și veche, constă în faptul că în ele se discută și se lămuresc citeva din cele mai importante și controversate probleme ale istoriei țării noastre. Pondere argumentării autorului se sprijină, în special, pe ultimele descoperiri arheologice și pe datele științei istorice interpretate în spiritul materialismului istoric.

Prof. univ. D. Tudor
Facultatea de istorie
Universității „G. I. Parhon”

Colaborare strînsă între organizațiile U. T. M. din școală și întreprindere

Între comitetul organizației U.T.M. de la Grupul școlar „Iosif Rangheț” și cel de la întreprinderea „Radio-Popular”, unde își efectuează practica majoritatea ucenicilor și a elevilor radio-electricieni, s-a statornicit o strînsă colaborare.

Profesorii și diriginții de la Grupul școlar folosesc din plin sprijinul organizațiilor U.T.M. pentru educarea ucenicilor și elevilor în spiritul dragostei față de meseria aleasă, pentru dezvoltarea continuă a cunoștințelor de specialitate și pentru întărirea disciplinei elevilor în activitatea practică din producție. La educarea acestor tîrșături contribuie mult discuțiile organizate în comun de utemiștii din școală și cei din fabrică, precum și faptul că ei participă adesea loialtă la serbări și reuniuni, la excursii și vizionări de spectacole etc.

Din realizările ucenicilor constructori

Ucenicii Școlii profesionale de construcții din Timișoara manifestă un deosebit interes pentru continua dezvoltare și înfrumusețare a școlii și a căminului lor. Prin muncă patriotică ucenicii au construit și au amenajat două dormitoare, o infirmerie, un club precum și un frumos teren sportiv.

În același timp, harnicii ucenici au contribuit și la crearea unor mai bune condiții materiale la Școala de 7 ani nr. 12 din localitate, pentru care au construit un atelier încăpător necesar desfășurării activității practice.

Nici un centimetru de piele nu trebuie pierdut! Elevele Școlii profesionale „Kirov” învață să croiască bine și cu economie.

Producția — examinator exigent

În rîndul preocupărilor profesorilor de la secția serală a Școlii medii nr. 3 din Pitești se află la loc de frunte și aceea de a arăta în permanență elevilor utilitatea practică a cunoștințelor predate, de a le sublinia la ce poate folosi, în munca direct productivă, cunoașterea cutărei teorii sau a cutărui fenomen.

Rezultatele strădaniilor depuse de profesori și de elevi se verifică zilnic, în bună măsură la locul de muncă al elevilor, în întreprinderile unde lucrează ei. Aici, în bătaia pentru îndeplinirea sarcinilor de plan, elevii școlii serale sînt puși, de multe ori fără știrea profesorilor lor, în fața unui examen de o maximă exigență, a unui examen care nu admite ezitare și nesiguranță. Examinator este însuși procesul de producție.

Să discutăm la întimplare, cu trei tineri muncitori de la Întreprinderea de poduri metalice și prefabricate din beton din Pitești. Toți trei au cite ceva de spus cu privire la însemnătatea pe care o are pentru îmbunătățirea

muncii lor ceea ce au învățat în școală.

Tînarul matrișer Alexandru Zamfir, elev în clasa a IX-a, arăta, de pildă, cum pe baza cunoștințelor de algebră și geometrie căpătate în clasă reușește să descifreze cu mai multă ușurință schemele pentru matrișe și să rezolve unele probleme de producție care, altă dată, i s-ar fi părut de nesoluționat.

Un alt elev, de data aceasta din clasa a VIII-a, lăcăușul de întreținere Traian Șarpe s-a folosit recent de noțiunea de moment al forței însușită în lecțiile de fizică la determinarea centrului de greutate al unei roți volante, pentru fixarea ei pe ax, în repararea unei betoniere. Reparînd o altă betonieră, același muncitor a folosit cunoștințele privind structura materialului în alegerea metalului pentru confecționarea unei bușe.

Colegul de clasă al lui Traian Șarpe, frezorul Gheorghe Burcea, arăta de asemenea cum aplică funcțiunile trigonometrice la triunghiul dreptunghic și teorema lui Pitagora la calcularea dimensiunilor

pentru pinioane. El mai sublinia faptul că, țînînd seama de legile frecării însușite cu prilejul lecțiilor de fizică, a reușit să stabilească un regim de lucru mai bun mașinii cu care lucrează.

Acestea sînt numai citeva aspecte din care se vede însemnătatea cunoștințelor căpătate de elevi în școală pentru îmbunătățirea muncii lor. Este demn de subliniat faptul că toți trei tinerii muncitori despre care am vorbit mai sus reușesc astăzi să depășească în mod regulat, cu procente destul de ridicate, indicii planului de producție. Înainte de a deveni elevi acest lucru le reușea cu mare greutate. Și ceea ce este tot atît de important e faptul că s-a îmbunătățit în mod simțitor calitatea muncii depuse de ei. Aceste fapte arată că elevii Școlii medii nr. 3 reușesc să treacă cu succes probele pe care le dau zilnic în fața unui examinator atît de exigent cum este producția. O dată cu ei le trec și cei care îi învață, profesorii lor.

V. Drăgan

Ce este cryotronul

Obținerea temperaturilor scăzute este o problemă care preocupă în egală măsură cu aceea a obținerii temperaturilor ridicate. De mai bine de 200 de ani fizicienii fac cercetări intense în acest domeniu. Ei au reușit să lichefieză și chiar să solidifice corpuri care păreau că-și mențin și la cele mai joase temperaturi starea inițială — de pildă starea gazoasă. De exemplu, au reușit să lichefieză oxigenul, azotul și hidrogenul. Hidrogenul a putut chiar să fie solidificat, la $-258,96$ grade C. Heliumul, deși „mai încăpăținat”, a fost totuși lichefiat și el, la temperatura de $-268,78$ grade C. De la acest punct lupta pentru curățirea lui zero absolut, adică a lui $-273,13$ grade C., devine extraordinar de grea. Fiecare zecime, sutime și miime de grad necesită eforturi mari. Știința modernă a ajuns, prin eforturi apreciabile, în apropiere de zero absolut, evaporând rapid heliul lichid.

Studiul temperaturilor joase a dat naștere unei ramuri noi a științei denumită cryogenie. Această nouă ramură a științei este legată de termodinamică, dar și de electronică, care a luat în ultimul timp un avânt extraordinar. În vecinătatea lui zero absolut apar o serie de fenomene deosebit de interesante, unele de-a dreptul ciudate. De exemplu, cauciucul răcit cu aer lichid devine la fel de fragil ca și sticla. Vata confundată în aer lichid explodează atunci când apropiem un chibrit aprins întocmai ca și praful de pușcă. La temperatura de -271 grade C heliul lichid nu mai seamănă cu nici unul din lichidele obișnuite: nu mai poate fi reținut în nici un fel de vas, ci se urcă cu ușurință pe pereții acestuia, trecând prin cele mai mici deschideri și neputând fi oprit de nici un fel de sistem de închidere. Cercetătorii sovietici arată că heliul lichid, deși este lichidul cel mai rece, conduce totuși, foarte bine, căldura.

În sfârșit, în apropiere de zero absolut mai apare și un alt fenomen deosebit de interesant, mai ales pentru viitor: este fenomenul de supraconductibilitate electrică. În ce constă acest fenomen? Dacă se măsoară rezistența electrică a unui conductor, a unui fir prin care trece un curent electric și se coboară temperatura, se observă că rezistența scade pe măsură ce scade și temperatura. La un moment dat, când temperatura a atins un anumit nivel, rezistența conductorului devine nulă. În această situație, inducând cu ajutorul unui alt circuit un curent electric, se constată un lucru de-a dreptul uimitor: curentul circulă prin firul răcit, cu rezistența nulă, vreme foarte îndelungată, ani de zile chiar. Acesta este fenomenul supraconductibilității. Pentru înțelegerea mai ușoară a fenomenului se poate face apel la noțiunea de solenoid, cunoscută din fizică. În fond apare un circuit inductor și un circuit indus. În circuitul inductor, datorită temperaturii foarte scăzute, rezistența devine nulă și curentul

indus poate circula timp foarte îndelungat.

Un exemplu: circuitul inductor este format din tantal, iar circuitul indus este din niobiu. Introducând sistemul în heliu lichid, rezistența tantalului devine nulă, iar curentul care circulă devine maxim, neintimpinând nici o rezistență. Trecând un curent prin circuitul indus, acesta dezvoltă un cimp magnetic care anihilează efectul heliului lichid. În acest scop curentul inductor scade. De constatat un lucru: tantalul devine supraconductor la $4,25$ gra-

de K. iar înaintea sa niobiul devine și el supraconductor, însă la $7,2$ grade K.

Prin urmare, un asemenea sistem de două elemente supraconductoare creează un sistem care, prin schimbul reciproc de energie, dă naștere unui semnal întocmai ca un tub electronic. Avantajul este că în cazul de față cheltuiala de energie electrică este extrem de mică. Un asemenea „solenoid” poartă în realitate numele de cryotron. Conservarea proprietăților supraconductorilor în interiorul unui cryotron se face utilizându-se heliu lichid într-un tub protector.

În cazul cryotronilor alcătuiți din elemente supraconductoare, variația rezistenței electrice este extraordinar de mare și se produce într-un timp foarte scurt, ajutând să se realizeze dispozitive care să lucreze mult mai bine decât tranzistorii.

Dacă semiconductorii și tranzistorii au luat un avânt foarte mare datorită consumului redus de energie și datorită unor proprietăți fizice deosebite pe care le au, ca de pildă transformarea directă a energiei calorice în energie electrică și reciproc, transmiterea semnalelor electronice cu mai mare promptitudine ca tuburile electronice obișnuite — cryotronii vor găsi într-un viitor nu prea îndepărtat o utilizare poate chiar și mai largă. De ce? Mai întâi, datorită consumului extrem de redus de energie electrică pentru a transmite un semnal într-un aparat electronic. Dacă am încerca să mergem cu imaginația mai departe am putea spune că intrucit rezistența unui supraconductor se poate reduce chiar până la zero, aceasta înseamnă că, având la dispoziție o cantitate infimă de energie, un cryotron poate funcționa fără întrerupere o vreme extraordinar de îndelungată. În al doilea rând cryotronii vor putea fi realizați în dimensiuni și mai mici decât tranzistorii, ceea ce va înlesni realizarea multor dorite aparate electronice ultra-

minuscule. În al treilea rând, cryotronii permit și vor permite și mai mult în viitor atingerea frecvențelor foarte înalte în acustică, frecvențe pe care încă nu le ating aparatele electronice de astăzi. Utilizarea lor va fi extrem de largă: în comenzile electronice ale mașinilor unelte, ale instalațiilor de forță, ale aparatului de măsură și control, în metalurgie, în siderurgie, în tehnica nucleară și chiar în tehnica rachetelor cosmice. Perspectivele cryotronilor sint într-adevăr extraordinare și oamenii de știință nădăjduiesc că aceste perspective vor deveni realități.

Și în țara noastră, în cadrul Academiei R.P.R., se studiază problema circuitelor cu cryotroni, care necesită nu numai rezolvarea unor probleme complexe de fizică, ci și soluționarea unor ecuații matematice dificile.

Cucerind domeniul temperaturilor scăzute, cryogenia deschide drumul spre un nou și interesant orizont de cercetare științifică, creând instrumente — cryotroni — care mai de vreme sau mai târziu vor lua locul tuburilor electronice și tranzistorilor. Datorită micimii sale și consumului extrem de redus de energie electrică, cryotronul își face apariția ca un personaj nou, promițător, pe scena electronicii viitorului.

Ing. A. Liseanu

Faza finală a bienalei „I. L. Caragiale”

Peste câteva zile la București se va aprinde lumina reflectoarelor la faza finală a festivalului bienal de teatru „I. L. Caragiale”.

Pe scena festivalului vom întâlni, în rândurile artiștilor amatori, și numeroși învățători și profesori, care s-au dedicat muncii culturale cu o mare pasiune. Ei vom întâlni pe învățătorii Ion și Victoria Fintineru, animatorii echipei de teatru din comuna Budișteni, regiunea Pitești, echipă care se mândrește a fi fost de două ori laureată a precedentelor festivaluri de teatru. Va veni la festival tot mai nordul țării, din comuna Dolhasca, și învățătoarea Victoria Holban, interpretă principală în piesa „Răzeșii lui Bogdan”.

Cadrele didactice care vor veni la București s-au distins la fazele interregionale nu numai prin măiestria lor artistică, ci și prin seriozitatea și dragostea cu care au muncit pentru a antrena cât mai mulți oameni ai muncii în mișcarea artistică de amatori pentru a-i îndruma pe cei ce îndrăgesc arta scenei. Îndeosebi

prin astfel de realizări s-au remarcat profesorii Hans Pomarius și Felicia Cărăuș din comuna Tâlmăciu, regiunea Stalin, educatoarea Maria Pătrășcău din comuna Cimpă, regiunea Hunedoara, învățătoarea Doina Brindusa din comuna Moldova Veche, regiunea Timișoara, învățătorul Aurel Cașu, care instruieste de zece ani formația artistică a căminului cultural din comuna Ivesti, regiunea Galați etc.

Printre preocupările artistice ale cadrelor didactice ce se vor prezenta la această fază a bienalei se remarcă și una dintre acelea care se leagă cel mai mult de educația micilor iubitori de teatru. Este vorba de teatrul de păpuși, reprezentat printre altele la festival și de formația din Deva, condusă de educatoarea C. Mihăițan.

Pe lângă trecerea în revistă a succeselor obținute în mișcarea artistică de amatori din țara noastră, finala bienalei „I. L. Caragiale” va însemna și o mărturie vie a contribuției pe care cadrele didactice o aduc la opera de culturalizare a maselor.

„Cintăm pe note”

O lucrare de îndrumare metodică pentru însușirea și predarea muzicii

Noua lucrare muzicală a profesorului Ion D. Vicol — „Cintăm pe note” — este deosebit de folositoare profesorilor care predau muzica în școlile de toate gradele, precum și dirijorilor de cor și de orchestră în faza alfabetizării muzicale a amatorilor.

Partea întâia a lucrării tratează procedee de predare a ritmului, a înălțimii sunetelor. Partea a doua arată, cu ajutorul unor solfeji și cintece, precum și al unor versuri cum se pot preda celelalte elemente muzicale — gama, diviziunile timpilor, pauzele, măsurile, formulele ritmice ca trioletul și sincopa, apol alterațiile, măsura incompletă etc. În partea a treia autorul a inclus o serie de cintece accesibile începătorilor din clasici noștri, clasici universali, din creația actuală a compozitorilor romini.

Ceea ce reține cu deosebire atenția tuturor celor ce se interesează de problemele metodice ale predării muzicii, sint procedeele bune recomandate pentru predarea primelor elemente de durată și înălțime a sunetelor muzicale. De exemplu, pentru însușirea noțiunii de durată se pomește de la cripitul păsărilor, tic-tacul ceasului de perete, mormăitul ursului, vuietul avionului etc. Pentru a ușura și mai

mult înțelegerea noțiunilor sint folosite desene.

În mod intuitiv este predată și noțiunea de accent — autorul recurgând însă la vorbirea obișnuită a omului, care cuprinde silabe accentuate și neaccentuate. Tot pe bază de exemple explică și alternanța dintre diferitele valori precum și alternanța accentelor, variatatea ritmică, fixarea duratei notelor întregi de patru timpi etc. Sint expuse apoi procedeele pentru însușirea înălțimii sunetelor recurgându-se, cum este și normal, la portativ, căruia i se dă o definiție completă și precisă în versuri.

Este bine că la predarea sunetelor din gamă autorul urmează linia descendentă melodică, mult mai ușoară decât intonația în urcare a intervalelor. De asemenea, apreciem recomandarea dată pentru fixarea înălțimii sunetelor: împărțirea clasei în două grupe și cîntarea aceluiași exercițiu în octave, profesorul trebuind să le scrie în ambele feluri. Elevii văd cum se scrie aceeași notă în octava superioară sau inferioară și, în același timp, aud și cele două înălțimi. Prin aceasta li se dezvoltă și simțul armonic. Tot astfel, este bun procedeele de a insera teme prin care elevii verifică dacă au înțeles sau nu ceea ce li s-a predat, fiind puși să corecteze repartizarea valorilor de note în cadrul măsurilor sau repartizarea cuvintelor pe anumite valori scrise.

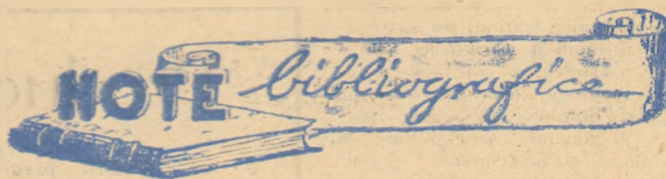
Relevăm faptul că lucrarea conține multe cintece inspirate din folclor, care reflectă viața satului, precum și cintece din folclorul copiilor. Pe lângă aceasta, autorul include și cintece proprii, din care unele mai vechi au avut și au încă o largă popularitate în școală și pe care le-a mai publicat cu alte prilejuri în diferite lucrări cu caracter didactic (Pupăza din Tei, Piticii, Briul, Cîntecul măsurii etc.). Multe din creațiile muzicale cuprinse în carte îndeamnă pe copii să iubească munca practică, meseriile, le oferă numeroase învățăminte pentru viață.

Creдем însă că ar trebui sporit simțitor numărul cîntecelor inspirate din realitățile noastre noi, din lupta partidului și poporului nostru pentru o viață mai bună, al cîntecelor care să educe în spirit nou. Versuri de felul „Peste drum / iese fum / lar un moș / Stă pe coș” (pag. 34), sau „Zum, zum, cobza ta, / Zum, zum, spune-așa: / Zum, zum, strune-mi pul, / Zum, zum, cînt oricui” (pag. 160), fiind plate și lipsite de un conținut cit de cit educativ, ar putea foarte bine să lipsească.

Lucrarea „Cintăm pe note” este scrisă cu talent și competență, autorul bazându-se pe o bogată experiență didactică. Avînd o deosebită valoare metodică, ea trebuie cunoscută de toți învățătorii și profesorii care predau muzica în școală sau care se ocupă de pregătirea muzicală a amatorilor în cadrul căminelor culturale.

Prof. Anton Scorena

secretarul cercului profesorilor de muzică din București

ISTORIA FILOZOFIEI, VOL. III.

În Editura științifică a apărut recent volumul III al Istoriei filozofiei — traducere din limba rusă. În capitolele I-IV ale acestui volum se tratează probleme privitoare la formarea și dezvoltarea filozofiei marxiste pînă în ultimul deceniu al secolului al XIX-lea. Capitolele V-IX se ocupă de cele mai importante curente ale gândirii filozofice dintr-o serie de țări ale Europei Occidentale (Germania, Anglia, Franța, Italia etc.).

Comisia de redactare a „Isto-

rii filozofiei” precizează că pregătirea materialelor pentru volumele următoare ale acestei lucrări a impus tratarea în două volume (III și IV) a istoriei filozofiei din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. De aceea, istoria filozofiei de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și pînă în zilele noastre va fi expusă în volumele V și VI. Întreaga lucrare va apărea astfel în șase volume în loc de patru, cum a fost proiectată inițial

A apărut revista „NATURA” nr. 5, septembrie-octombrie 1960

În cuprins:

T. Morariu: Sarcinile geografiei fizice în lumina Documentelor Congresului al III-lea al P.M.R.

N. Djamo, I. Velcea, P. Delcă: Economia R.P. Romine în plin avînt.

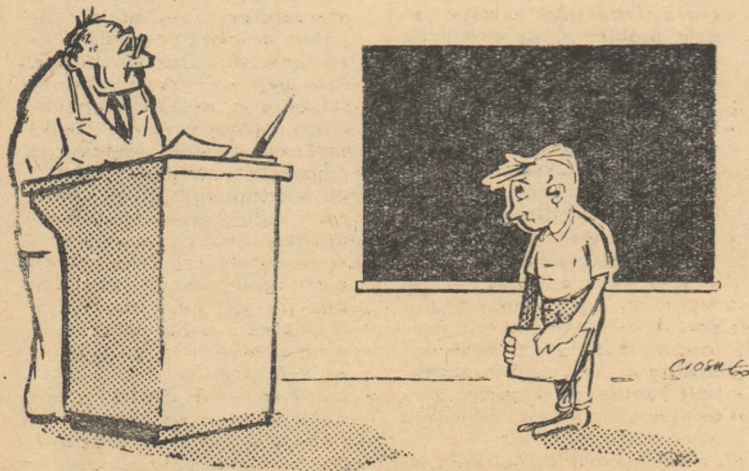
V. H. Buinișki: Cercetările sovietice în Antarctica.

V. Cucu, I. Șandru: Cel de-al XIX-lea Congres internațional de geografie.

I. T. Tarnavski, Gh. Anghel: Cea de-a doua Conferință de geobotanică pe țară.

A. G. Raicovicianu, I. T. Tarnavski: Profesorul Dr. Dimitrie Grecescu (1841-1910).

Mai sint unii părinți care înțeleg să ajute pe copiii lor la învățătură făcîndu-le lecțiile și unii profesori trec acest fapt cu vederea.

— Popescule, de zece zile te prezinți cu problemele la aritmetică nerezolvate. Cît timp o să mai continui așa?
— Încă două zile... pînă vine fata din concediu...
— Dar vezi, să nu fie mai mult!

Desen de CONST. GIOSU

Informație

Pentru a veni în sprijinul învățătorilor și profesorilor înscriși la examenele pentru obținerea gradelor didactice, I.P.C.D. București organizează la sediul său din Calea Dorobanților nr. 32 un ciclu de conferințe și consultații în care vor fi dezbătute cele mai importante probleme cuprinse în programele examenelor.

O dată pe lună, în a treia zi liberă a cadrelor didactice (dintre zilele stabilite pentru cercurile pedagogice) la orele 10, vor avea loc consultații colective.

În primele două zile libere din fiecare lună, ca și în ziua de luni a fiecărei săptămîni, între orele 9-14, vor avea loc consultații individuale în orice probleme care interesează cadrele didactice.

La consultațiile colective și individuale pot participa și alte cadre didactice decât cele înscrise la examene.